

Tengernek Csillaga

2010. jan.–febr.
XV/1. szám

Mária korának lapja

Ára: 290,- Ft

Máriagyűd – kegyszobor

Szentmise bemutatása a Hajag Csillaga zarándokhelyen.
Cikkünket lásd a 31. oldalon.

Spirituális támogatók: fr. Barsi Balázs OFM., Gyulai Oszkár,
P. Jáki Teodóz Sándor OSB., Katona István, Regöczi István és Török József.
Teológiai lektorálta: Bocsa József, piarista

Tartalomjegyzék

Aquinói Szent Tamás: Az anyagi üdvözlet magyarázata.....	1
II. János Pál: Az emberi szenvedés jelentése.....	2
Aquinói Szent Tamás: Vajon Krisztus az Egyháznak feje-e?.....	6
fr. Barsi Balázs O.F.M.: A szenvedés magányában mondott imádság.....	7
Lelki gyermekséget kívánok tőletek	16
Szeressétek egymást.....	17
Jáki Szaniszló: Egy nőtlen teljessége	19
A Szeretlángról.....	25
Szeretet Anyja litániája	27
Máriakegyhelyek	
Máriagyűd	29
Mária kora	
Hajag Csillaga – könyörögi érettünk!.....	31
A keresztség egyszerű dolog!	32
Rózsafüzér	
Ha Isten rendelkezésére bocsátjuk magunkat, Ő vezet minket.....	36
„Üdvözlégy Mária, malasztal teljes”.....	37

A Szerkesztőség címe:

1539 Budapest, Postafiók 638.

Internet: www.tengernekcsillaga.hu

E-mail: stella-maris@freemail.hu

A lappal kapcsolatos bármilyen észrevétellel, javaslattal forduljon a lap szerkesztőségéhez!

Felelős szerkesztő: Jánossy Gábor

Készült a Co-Print Kft. nyomdájában,
www.co-print.hu

Felelős vezető: G. Diviaczky Klára

A hátsó borítón: XVIII. sz. ikon, Ukrajna

A *Tengernek Csillaga* folyóirat megrendelhető a Stella Maris Alapítvány postafiók címén, illetve e-mailen és megvásárolható a templomokban vagy Budapest V., Ferenciek terén.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Kiadja a Stella Maris Alapítvány

A Stella Maris Alapítvány
bankszámlaszáma: K&H Bank
10200885-32621031-00000000
ISSN szám: 1416-8243

Az angyali üdvözllet magyarázata

Aquinói Szent Tamás

„Üdvözlégly Mária, malaszttal teljes, az Úr vagyon te veled” stb. Ez az üdvözllet három részt tartalmaz. Az első az angyaltól ered, midőn azt mondja: „Üdvözlégly malaszttal teljes, az Úr vagyon teveled, áldott vagy te az asszonyok között”. A második részt Erzsébet, Keresztelő Szent János anyja adja ezzel: „Áldott a te méhednek gyümölcse.” A harmadikat az Egyház csatolja, midőn azt mondja: „Mária”. Az angyal ugyanis nem azt mondta, hogy üdvözlégly Mária, hanem üdvözlégly malaszttal teljes. És ez a név Mária, ha értelmét nézzük, összhangban van azzal, amit az angyal mond; amint alább kitűnik.

Az elsőre nézve észbe kell venni, hogy az angyal megjelenését régen igen nagyra tartották, és a legnagyobb dicsőségnek vallották, ha a emberek tiszteletüket tehették előttük. Ezért Ábrahám dicsőségére van írva, hogy vendégül látta az angyalokat és hódolatát fejezte ki nekik. De hogy angyal hódoljon tisztelettel embernek, annak soha hírét se hallottuk, csak amikor tisztelettel köszöntötte Szűz Máriát: „Üdvözlégly.” Hogy régen angyal nem hódolt tisztelettel embernek, hanem fordítva, annak okát abban kell látni, hogy az angyal kiválóbb mint az ember, mégpedig három szempontból. Először is méltóságra nézve. Az angyal ugyanis szellemi való, amint a zsoltaáros mondja: „Angyalait megtette szellemeknek stb.”, az ember pedig romlatag. Ezért mondta Ábrahám: „Szólok Uramhoz, jóllehet por és hamu vagyok.” Nem volt tehát illő dolog, hogy a szellemi és romolhatatlan való tiszteletet adjon a romlatagnak, t.i. az embernek. Másodsor az Istennel való meghittség szempontjából. Az angyal ugyanis Isten meghittje mint trónállója; ezért mondja Dániel: „Ezernyi ezren szolgáltak neki, és tízezerszer százezren hódoltak neki”. Az ember pedig a bűn miatt mintegy idegen és távoljár Istentől: „Bizony messzire menekülnék” (Zsolt 44) Rendjén van tehát, hogy az ember hódoljon az angyaloknak mint Isten rokonainak és meghittjeinek. Harmadsor az isteni kegyelem ragyogó teljességében. Az angyalok ugyanis az isteni világosság egész bőségében részesednek, amint Jób (25) mondja: „Van-e száma seregeinek? És kire nem kel fel az ő világossága?” Ezért az angyal mindig fényözönben jelenik meg. Az emberek pedig, ha részesednek is a kegyelem világosságában, keveset kapnak és azt is bizonyos félhomályban.

Nem volt tehát illő, hogy az angyal tisztelettel meghódoljon embernek, míg akadt az emberi természetnek birtokosa, aki az említett három-

ban meghaladta az angyalokat. És ez a Boldogságos Szűz volt. Jelzi is, hogy ebben a háromban fölötte áll, mikor azt mondta: üdvözlégy. Tehát Szűz Mária meghaladta az angyalokat ebben a háromban, és pedig először is a kegyek bőségében, amely nagyobb mértékben van meg Szűz Máriában mint bármely angyalban. Ezt jelezte az angyal, mikor tisztelettel meghódolt előtte és azt mondta: „malasztal teljes”. Mintha csak azt mondta volna: azért hódolok neked tisztelettel, mert fölöttem állsz a kegyelem teljességében.

Az emberi szenvedés jelentése

II. János Pál

A beteget, szenvedőket Jézus Krisztus nevében köszöntöm, aki „a fájdalomak férfja volt és jól ismerte a szenvedést” (Iz 53,3).

Egyenként szeretném köszönteni mindegyikötöket, egyenként szeretnék megáldani benneteket, személyesen szeretnék beszélni veletek Jézus Krisztusról, aki magára vette a világ üdvösségéért az egész emberiség szenvedését. Isten szeret titeket, mint kiváltságos gyermekeit. Egészen különös módon, két okból vagytok fivéreim és nővéreim: annak a Krisztusnak a szeretete által, aki egybeköt bennünket, és mert bensőséges módon részt vesztek a keresztség és a megváltás misztériumában.

Köszönöm nektek a szenvedéseket, melyeket testetekben és lelketekben hordoztok. Köszönöm, hogy példát adtok türelemből, engedelmségből, s köszönöm, hogy egyesültök a szenvedő Krisztussal. Köszönöm, hogy testetekben kiegészítitek azt, „ami még hiányzik Krisztus szenvedéséből, Testének az Egyháznak javára” (Kol 1,24).

A keresztség és a dicsőség

Krisztus Keresztje oly áthatóan vetíti a megváltás fényét az ember életére, s főként szenvedésére, hogy a hit által a feltámadással együtt érkezik el az emberhez. A szenvedés misztériumát körülöleli a húsvéti misztérium. Krisztus szenvedésének tanúi egyben feltámadásának is tanúi. Pál írja: „hogy megismerjem őt és feltámadásának erejét, de a szenvedésben is vállaljam vele a közösséget. Így hozzá hasonulok a halálban, hogy ezáltal eljussak a halálból a feltámadásra is.” S csakugyan: az Apostol előbb, a damaszki úton Krisztus „feltámadásának erejét” tapasztalta meg, s csak azután, a húsvét fényében jutott el a „szenvedésben való részesedés-

sig”, amelyről pl. a Galata-levélben beszél. Pál útja egyértelműen húsvéti út: a Krisztus Keresztjében való részvétel a Feltámadott megtapasztalása útján következik be, azaz a feltámadásban való különleges részesedés által. Ezért jelenik meg oly gyakran az Apostolnak a szenvedésről szóló szavai között a dicsőség motívuma. Krisztus Keresztje ennek a dicsőségnek kezdetét jelenti.

A szenvedő ember és a megváltás

Az Isten által teremtett ember, akit a Teremtő az istengyermekség méltóságára emelt, ellenállhatatlan vágyat hordoz magában a boldogság iránt, és természetes idegenkedést érez bármiféle szenvedéssel szemben. Ezzel ellentétben, Jézus földi élete során, az evangélium meghirdetésekor a betegek fölé hajolt, akik szenvednek, hogy meggyógyítsa és megvigasztalja őket. A szenvedést mégsem szüntette meg, sőt önmagát minden lehetséges emberi, erkölcsi és a fizikai fájdalomnak egyaránt alávetette kínszenvedése során, egészen a Getszemáni kertben vívott halálos agóniájáig, a Kálvária hegyén a Mennyei Atyára való hagyatkozásáig, a hosszú halálküzdelemben és a kereszthalálban. Ezért mondta boldognak a szenvedőket és azokat, akik éheznek és szomjaznak az igazságosságot.

Jézusnak ez a magatartása az igazságosság és az irgalmasság mélyes misztériumát tárja föl, amelynek mi mindannyian részesei vagyunk, s amely által minden ember meghívást kapott a megváltásban való részvételre.

Ezért van, kedves betegek, hogy a ti hitetek nagylelkűbb és hatékonyabb. Az Úr példáját követve elmondhatjátok: jelei vagyunk a jövőre, ami Isten és gyermekeit egyesíteni fogja azon a napon, amelyen ő „minden könnyet letöröl”. Szüneteseinkben minket előkészítenek Isten országának befogadására, és lehetővé teszik „Isten műveinek kinyilvánítását”. Fájdalmaink nem hiábavalóak, sőt hasonlatosan az isteni Mesterhez, bővíző lelki forrást fakasztanak az emberben. Áldozataink sem hiábavalóak, életünk sem vész kárba, hiszen mint keresztények, „többé nem mi élünk, hanem Krisztus az, aki bennünk él”. Fájdalmaink Krisztushoz tesznek hasonlatossá bennünket, s mint Jézusnak, aki a szenvedésben engedelmes lett, nekünk is el kell fogadni állandóan és kitartóan a megpróbáltatást, szemünket hitünk szerzője felé emelve, aki engedelmes lett a haláláig, mégpedig a kereszthalálig.

Jöjj és kövess!

„Legyetek követőim!” Szent Pál ezekkel a szavakkal fordult a korintusi hívekhez: „Legyetek követőim, amint én Krisztus követője vagyok!” Ő előtt pedig Krisztus mondta számtalanszor: „Jöjj, kövess engem!”

Ezeknek a szavaknak nincs gyógyító erejük, nem szabadítanak meg a szenvedéstől. Mégis, ezeknek a szavaknak átformáló erejük van. Felhívást tartalmaznak, hogy kialakuljon az új ember, a Krisztushoz hasonlóságot ember! Ebben a hasonlóságotban találhatjuk föl a kegyelem révén a megáláztatás és a szenvedés igazi értelmét. Krisztus, aki a szenvedő emberhez így szól: „Jöjj, kövess engem”, ugyanaz a Krisztus, mint aki szenved: a Getszemáni kertben vérrel verejtékező Krisztus, a megostorozott Krisztus, a tövissel koronázott Krisztus, a Kálvária felé tartó Krisztus, a kereszten szenvedő Krisztus... Ugyanaz a Krisztus, mint aki fenéig ürítette az emberi szenvedés kelyhét. Ugyanaz a Krisztus, mint aki az emberi állapot minden szenvedését magára vette, kivéve a bűnt, hogy abból az üdvösség kincseit készítse: a megváltását, a megtisztulását, a bűnbánatát.

Ha Krisztus mindegyikötöknek azt mondja: „Jöjj, kövess engem”, akkor titeket is arra hív, hogy vegyetek részt a megtérés, a megváltás nagy művében... magatokért és másokért.

Ezért mondja Szent Pál – aki oly szenvedélyesen vágyott Krisztus követésére –, hogy „kiegészítem testemben, ami hiányzik Krisztus szenvedéseiből”.

Ezeket a szavakat mindegyikötök élete és hivatása jelszavává teheti.

Kívánom, legyen részetek ebben az átalakulásban, ami rejtett csoda, s nagyobb, mint a gyógyulás csodája; ez az átalakulás Isten üdvözítő tervének a része, úgy, amint azt nekünk Jézus bemutatta.

Krisztus szenvedése folytatódik

Az emberi szenvedés olyan ország, amelyről senki nem mondhatja, hogy elérte határait. Kérdés támad az emberi szívben: miért?

Hallgassuk még egyszer a hit válaszát: az ember élete, amelyet beszennyezett a bűn, Krisztus keresztye alatt folytatódik. A kereszten Krisztus megfordította a szenvedés értelmét: ám, ami a bűn tanúja és gyümölcse volt, most a Krisztus által végzett kiengesztelés része. S mint ilyen, a kereszt óta magában hordja a bűn és következményei fölött aratott végső győzelem meghirdetését, ami az Üdvözítő dicsőséges föltámasztásához kapcsolódik.

Igen, a húsvéti misztérium tartalmazza az emberi szenvedésről kimondott végső ítéletet: Jézus az emberek szenvedését fölveszi az ő saját szenvedésébe és átalakítja a megújulás erőivé a szenvedők és az egész emberiség számára, a feltámadás végső győzelmének perspektívájában, amikor „a megholtakkal Isten egységre lép Jézus Krisztus által”.

A föltámadt Krisztus fényénél fordulok a betegségtől szenvedőkhöz, és mindazokhoz, akik érzik, hogy vállakra a szenvedés keresztye nehezedik.

Bátorság, testvéreim! Csodálatos föladat vár rátok: Nektek kell „testetekben kiegészíteni, ami hiányzik Krisztus szenvedéséből teste javára, ami az Egyház”. Tudjátok szenvedéseitekkel megerősíteni az ingadozó szívet, visszahívni az egyenes útról letérteket, megadni a békét és bizalmat a kételkedőknek és a kétségbeesetteknek. Ha a ti szenvedéseitek Krisztus szenvedéseivel együtt följánlatnak, akkor döntő mértékben hozzájárulhatnak a jó győzelméhez, melyet a ma újult erővel támadó gonoszság föllött arat.

Bennetek Krisztus üdvözítő szenvedése folytatódik. Ha akarjátok, Ővele megmenthetitek a világot.

Öröm a szenvedésben

„Magasztalja lelkem az Urat, örvendezik lelkem az én üdvözítő Istenemben.”

Különösnek, sőt ellentmondásosnak tűnhet előttetek, hogy nektek, betegeknek az örömről beszélek. Mégis, a keresztyen üzenet felülmúlhatatlan értéke ebben mutatkozik meg. Jézus, elhozván a kinyilatkoztatott igazság fényét, fölszabadítván az embert a bűn igája alól, az egész emberiséget részesíti az igazi öröm kincsében: „Azért mondtam mindezt, hogy az én örömöm tibennetek legyen és a ti örömötök teljes legyen.” „Az örömet senki sem tudja elragadni tőletek... Kérjétek és kaptok, és örömötök teljes lesz.” Titokzatos, belső öröm ez, néha könnyek barázdálta, de mindig eleven, mert abból a bizonyosságból születik, hogy Isten szeret bennünket, Ő mindig Atya, az élet fájdalmai, nehézségei közepette is. Másik forrása ennek az örömnak az a biztos tudat, hogy az emberi élet, különösen a fájdalom közepette, s minden emberi elismerés nélkül leélt élet, érdemszerző és az örökkévalóság gyümölcseit termő.

„Krisztus nem szüntette meg a szenvedést – mondták a zsinati atyák a betegekhez és szegényekhez szóló üzenetükben –, és nem akarta teljesen leleplezni a misztériumot. Isten a szenvedést Fiában magára vette és ez elég, hogy megértsük a szenvedés értelmét.” Ez az egyedüli igazság,

amely képes válaszolni a kérdéseinkre, és illúzióktól mentes megkönnyeb-
bülést hozni.

Pascal, a nagy gondolkodó mélységes hittől lelkesülten írta: „Engedd, ó,
Istenem, hogy csöndben imádjam gondviselésed parancsát, amely életemet
irányítja. Ó, Uram, kérlek, hadd érezzem bűneim miatt a természet fájdal-
maid, s ugyanakkor kegyelmed miatt a Szentlélek vigasztalásait.”

Szent Bernadett, aki gyermekkorában oly sokat szenvedett az éhségtől
és tudta a kenyér drága értékét, így imádkozott: „Ó, Jézus, kérlek, add meg
nekem a alázatosság kenyerét, az engedelmesség kenyerét, a szeretet ken-
yerét! Ó, Jézus, ha keresztre akarsz feszíttetni: Fiat! (legyen!) Add nekem
az erő kenyerét a szenvedéshez, a te látásod kenyerét mindig, mindenben.
Jézus, Mária, Szent Kereszt: nem akarok senki más barátot rajtatok kívül.”
Az evangélium, a végső és abszolút igazság üzenete az igazi öröm üzene-
te, mert megadja szenvedéseink értelmét és értékét.

Vajon Krisztus az Egyháznak feje-e?

Aquinói Szent Tamás

Feleletül ezt kell mondani: Az Egyházat misztikus testnek mondjuk, és
gondolunk akkor az emberi testre, amelynek különböző tagjai különböz-
ő szerepet töltenek be, amint az Apostol részletezi (Rom 12, Kor 1,12).
Ugyanígy lehet Krisztust főnek mondani az emberi fejhez való hasonlósá-
gért. Az emberi főnek hármass szerepe vehető fontolóra: rendezés, teljes-
ség és erő. Ami a rendezést illeti: a fej az első testrészt felülről kezdve. És
ezért mind, ami elv, első, azt főnek mondjuk. Ami a teljességet illeti: a fej-
ben képviselve vannak az összes belső és külső érzékek, ellenben más ta-
gokban csakis a tapintás érzéke. Ezért mondja Izaiás (9,15): „A vén és az
előkelő a fej”. Az erő tekintetében: a többi tag mozgatója, kormányzója a
főtől származik, mert benne székel az érzéklő és mozgató erő; ezért a kor-
mányzót a nép fejének mondjuk. Nos, ez a hármass szerep Krisztusnak is
kijár, természetesen szellemileg. Először is az Istenhez való közelség mi-
att Krisztusnak a embernek kegyelme nagyobb és elsőbbséges – ha nem
is okvetlenül időben – és mindnyájan, akik kegyelemben részesültek, az
ő kegyelmére való tekintettel kapták. Másodszor a teljesség kitészik ab-
ból, hogy kegyelemmel teljes, amint Szent János mondja (1,14): „Láttuk
őt, teljeset kegyelemmel és igazsággal”, amint fent meg is mutattuk. Har-
madszor pedig: ereje a kegyelmet mindenkibe beleönti, amint mondva van

(Ján. 1,16): „És az ő teljességéből mindnyájan merítettünk.” Tehát e sze-
rint helyesen mondjuk Krisztust a főnek.

Vezesd nyelvemet

Kimondhatatlan teremtő Isten, te a bölcsesség parancsa szerint kijelölted
a három angyali hierarchiát és csodálatos elrendezéssel a tűzég fölé he-
lyezted; te a világegyetem minden részét a lehető legszebben rendezted el,
téged joggal vallunk a világosság és bölcsesség igaz forrásának és fő el-
vének! Önts ki kegyesen homályos értelmemre szereteted sugárait és tá-
voztasd el tőlem a kettős sötétséget, melyben születtem: a bűnt és tudatlan-
ságot. Te a csecsemők nyelvét is megoldod; az én nyelvemet is vezesd és
édesseged kegyelmével halmozd el. Add meg nekem az értő elme élessé-
gét, a megtartás szívósságát, a tanulás könnyű útját, az értelmezés finomsá-
gát, a beszédnek kellemesen folyó könnyedségét. Az első lépést igazítsd, a
további lépéseket irányítsd, és a kilépést teljesítsd, te, aki igaz Isten és igaz
ember vagy. Aki élsz és uralkodol örökön örökké. Amen.

Aquinói Szent Tamás

(Imádság, amelyet gyakran mondott diktálás vagy ígéhirdetés előtt.)

A szenvedés magányában mondott imádság

fr. Barsi Balázs O.F.M.

Az Írásokat sugalmazó Szentlélek megadta nekünk azt a kegyelmet, hogy
belehallgassunk Urunk, Jézusnak a szenvedésben mondott imádságába is.
Ez a Lélekben az Atyához intézett imádság alakítja át egyéni szenvedését
az egész emberiséget megváltó szenvedéssé. Ami Jézus passiójában kívül
történik, az csupán egy gyilkosság története, az emberi gonoszság legmé-
lyebb pontja; természetesen nem ezt ünnepeljük a szentmisében. Ami vi-
szont belül történik, hogy Jézus a Szentlélekben imádkozik értünk az Atyá-
hoz, és felajánlja életét-halálát örök szövetségül, az a mi megváltásunk
története. Az imádság nem csupán egy elmondott szöveg, hanem az a hely-
zet, amikor engedjük, hogy a teremtő Lélek belülről az Atyának kedves ál-
dozattá alakítsa át életünket, minden vonatkozásában, még abban is, ami
érthetetlen számunkra. A Zsidókhöz írt levélben olvassuk Jézusról: *Testi
mivoltának napjaiban imáit és könyörgéseit nagy kiáltással és könnyhulla-
tással bemutatta annak, aki megszabadíthatta a haláltól; és meghallgatást
is nyert hódolatáért.* (Zsid 5,7) A továbbiakban pedig a levél az örök Lé-

lek által végbevitt önfelajánlásról beszél (vö Zsid 9,14), tehát pontosan arról, hogy az imádság során a Szentlélek átformálja azt az emberi eseményt, ami a szenvedés, és az Atya előtt kedves áldozattá teszi.

Az Úr Jézus szenvedése egyébként szerves folytatása addigi életének, az pedig nem választható külön imádságától, mert imájának, életének, szenvedésének lényege végső soron egy és ugyanaz: az Atya dicsőségének keresése. Ez mutatkozik meg a Miatyánkban, melyben mintegy „lefordította” szavakra tanítványai számára, amit élt, s melynek teljes értelme sajátos módon éppen szenvedéstörténetében bontakozott ki.

Az Olajfák hegyén a Miatyánk hét kérése egyetlen fohászként szólal meg Krisztus ajkán: „*Ne az én akaratom legyen meg, hanem a tiéd.*” Alighanem a Miatyánkban ez a legmélyebb, illetve legmagasabb pontja, amely mindent egybefog: „*Legyen meg a te akaratod.*” Miben áll az Isten akarat? A világra vonatkozólag abban, hogy megalakítsa az ő országát, az Isten országát. Ez volt Jézus legfőbb gondja. Ezzel a programmal lépett föl Izraelben: „*Elközelgett hozzátok az Isten országa, térjétek meg, és higgyetek az örömhírben!*” (Mk 1,15) A bűnbeesett emberiségen belül Isten Ábrahámval vette föl a kapcsolatot, mert egy népet akart fölnevelni, amely az ő országának kezdete lesz: Izraelt, ahonnan az Ország azután kiterjedne a pogányságra is. Egy olyan népet akart, amelynek léte elsősorban nem gazdasági és politikai alapokra épül, hanem amelyben közvetlenül és kizárólagosan ő a király. A zsidóság nem felelt meg maradéktalanul az isteni tervnek (mint ahogy most az Egyház is gyöngye erre a küldetésre), mert minduntalan olyan akart lenni, mint a többi nép, azok mintájára királyságot akart és politikai szövetségekben bízott, nem pedig Istenben. A babiloni fogság hatalmas tisztulást hozott, amelyre rá is szorult Izrael, hiszen a fejébe szállt a dicsőség, a kiválasztottság tudata (mint ahogy nagyon sokszor nekünk is). „*Az Úr temploma, az Úr temploma...*” – mondogatták a nép vezetői, de szívükben nem fogadták el mindannyian Isten uralmát, ezért az Úr megengedte, hogy templomát lerombolják, népét pedig fogságba hurcolják. Ekkor, ebben a keserves időszakban született az a Szentlélektől sugalmazott imádság, melyet Ezekiel próféta könyvében olvashatunk, s amely a Miatyánk „megfejtése”: *Isten, szenteld meg a te nevedet azzal, hogy újra összegyűjtöd a pogány népekből a te országodat, Izrael.* Íme, itt van előttünk, hogy mit jelent a szenvedő igealak abban a kérésben, hogy „*Szenteltessék meg a te neved.*” Ki itt az alany? Kinek kell megszentelnie az Isten nevét? Az Istennek magának! És miben áll ez a megszentelés? Abban, hogy Isten összegyűjti népét, s ezáltal eljön az ő uralma, országa. Te-

hát azt mondani: „*Szenteltessék meg a te neved*”, ezt jelenti: Isten, tedd szentté nevedet a földön, nyilvánítsd ki a történelemben a te szentségedet azzal, hogy eljön a te országod, hogy összegyűjtöd népedet, amelyben te uralkodsz. Ez a te akaratod.

Erre mintegy válasz a megtestesülés, az egyszülött Fiú engedelmissége:

*Egészen égő és bűnért való áldozatot nem kívántál,
akkor mondtam: íme, jövök!
A könyvtekercsben írva van felőlem,
hogy akaratodat megtegyem.
És én akartam, én Istenem,
a te törvényed itt van szívemben. (39. zsoltár)*

Ha valakinek csak egy ügye van, de az az ügy a legnagyobb ügy, akkor szíve, gondolkodása, akarata rendkívüli tisztaságú lesz. Jézusnak egyetlen ügye a földön, hogy eljöjjön az Atya országa, elsősorban Izraelben. Ki is mondja: „*Küldetésem csak Izrael házának elveszett juhaihoz szól.*” Miért? Azért, mert a pogányokhoz csak így jöhetett, ahogy az Atya örök tervében benne volt. Az Atya azt akarta, hogy a zsidókat egészen magához öleli, megtérnek hozzá, ezáltal fölragyog majd Sion hegye, és a pogányok elkezdenek odazarándokolni. Jézus nem politikai, gazdasági összegyűjtést akart, hanem a zsidók teljes szentségbeli megtérítését, hogy ezáltal a pogányság számára is megnyíljon az út az egy igaz Istenhez. Ezért szerepel Jézus szenvedése előtt a templom megtisztításának súlyos jelenete (amely valójában az utolsó csepp a pohárban a főpapoknak, akik itt határozzák el, hogy megölik), amikor megtisztítja a templom azon részeit, ahová már a pogányok is följárhattak imádkozni. Ez egyszer haragosnak látszik, ostort fog a kezébe, és felforgatja az árusok asztalait. Ekkor nyilatkoztatja ki a legnagyobb szeretetét irántunk, pogányok iránt, mert elfogja a rettegés: Mit csináltatok a templomból? Hogyan fognak a pogányok idezarándokolni, ha vásárcsarnokká züllesztitek? E miatt a következetesség miatt, amelylyel szüntelenül ennek az egyetlen ügynek, az Atya neve megszentelésének rendel alá mindent, olyan áttetsző az embersége, ezért olyan egyszerű és tiszta egész lénye.

Most azonban szembesülnie kell azzal, hogy hamarosan meg fogják ölni. Ez a tény feszültséget kelt benne. Nyilvános működésének folyamán emberi akarat mindvégig tökéletesen azonos volt az Atya akaratával. Most

azonban valamiben különbözik, különben nem imádkozna így: „*De mindazonáltal ne az én akaratom legyen meg, hanem a tiéd.*”

Abban most is megegyezik az ő akarata az Atyáéval, hogy továbbra is arra irányul, hogy szenteltessék meg az Atya neve, jöjjön el az országa, vagyis legyen meg az ő akarata. Különbség van viszont a miként tekintetében az Atya akarata és Jézus emberi elképzelése között. Mindeddig ugyanis az Ország eljövetele azt jelentette, hogy Isten elküldte közénk Fiát, aki kinyilatkoztatta, hogy Isten az Atyánk, és hogy aki ebben hisz, az beléphet az Országba. Belekezdett Izrael összegyűjtésébe, hogy ezáltal fölragyogjon Isten dicsősége. Nem azért jött, hogy meghaljon, hanem hogy elhozza az Isten országát, és ez kezdett is megvalósulni. „De ha most engem kivégeznek – gondolhatta az Úr –, akkor hogyan valósul meg az Atya akarata? Hogyan jön el az ő országa? Hogyan fogom összegyűjteni Izraelt és a többi pogányt, hogy ezáltal megszentelődjön az Atya neve?”

Jézus nemcsak valóságos Isten isteni akarral, hanem valóságos ember is emberi akarral, miközben egyetlen személy: a Szentháromság egy Isten második személye, az egyszülött Fiú, az örök Ige. Emberként lelkében halálosan szorong, mert el sem tudja képzelni, hogy ha őt kivégzik, akkor ki fogja véghezvinni a nagy összegyűjtést az Atya nevének dicsőségére? Az utolsó vacsorán emberi értelmével arra a megoldásra jut, hogy ha megölik, akkor halálát, borzalmas kivégzését följánlja a bűnök bocsánatára, s halálát teszi meg az Istennek, mint szerető Atyának kinyilatkoztatásává. Halála lesz az a pillanat, amikor leomlik a válaszfal a zsidók és a pogányok között. Ott a Golgotán olyan kinyilatkoztatás történt, amely már túlhaladja Izraelt. Persze a tanítványoknak kell elsősorban megérteniük, hogy majd a pogányoknak is továbbadhassák, és minden embert meghívjanak az Isten országába.

Nem a célban volt más az akarata az Úr Jézusnak, mint a mennyei Atyának, hanem a módokban. És itt mennyire magunkra ismerünk! De vajon mi tudunk-e így imádkozni, amikor minden összedől, tudunk-e az Atyához fordulva a Szentlélekben értelmet adni a látszólagos értelmetlenségnek? Azt mondja az Úr Jézus, hogy a módok és időpontok nem ránk tartoznak. Még őrá sem mint emberre, hiszen emberi értelmével ő sem tudja az utolsó nap időpontját (vö. Mt 24,36), mint ahogy azt sem tudta nyilvános működése kezdetén, hogy kereszten fog meghalni. Éppenséggel ebben mutatkozik meg hallatlan nagy bizalma Atyja iránt, mellyel most is teljesen ráhagyatkozik. Bár emberi természete megborzad a haláltól (normális és egészséges ember lévén nem akar meghalni), kinyilvánítja, hogy

még kivégzésének eseményében is – amely minden, csak nem megdicsőülés, amely tökéletes ellentéte a templomi áldozat bemutatásnak, és totális profanizációja mindannak, ami szakrális, hiszen kiközösítik, megcsúfolják, meztelenre vetkőztetik, és a szent városon kívül, tisztátalan helyen végeznek vele, korának leggyalázatosabb halálnemét szabva ki rá – az Atya akarátát keresi, és az ő tervének megvalósulását szolgálja. „Atyám, ha nincs más mód neved megszentelésére, ha ki kell innom ezt a poharat, akkor legyen meg a te akaratom. Keserű halálom legyen a te szentséged, a te szereteted, a te végtelen atyai jóságod végső és örök érvényű kinyilatkoztatása az emberek számára, akkor hát halálom által jöjjön el a te országod!” Az Úr Jézust a szíve legbensőbb rostjái átjárja a Miatyánk lelkülete, olyannyira, hogy az ember beleszédül ebbe az istenemberi tisztaságba! Fel kell ismernünk, hogy arra kaptuk a Szentlelket, hogy mi életünk is a Miatyánk kéréseihez alakuljon, hogy egész lényünket áthassa a vágy, hogy mindenben az Atya akarata teljesedjék.

A Jn 12,27-29-ben van még egy további fontos mozzanat. Valójában az Olajfák hegyi imádságának egy másik változata ez a részlet, melyben az Úr Jézus ezt mondja: „*Most megrendült a lelkem. Mit is mondjak? Atyám, ments meg engem ettől az órától? De hiszen ezért jöttem, ezért az óráért. Atyám, dicsőítsd meg nevedet!*” Ez az utolsó mondat Jézus imájának leglényegesebb pontja. Akármi is történik, arról az egyről nem mond le, hogy azt az eseményt az Atya neve megdicsőítésének szolgálatába állítsa. És az Atya válasza: „*Már megdicsőítettem, és újra meg fogom dicsőíteni.*” Az angyal is ugyanezt az üzenetet hozta Jézusnak az Atyától az Olajfák hegyén, hogy megerősítse: „Fiam, a te halálod meg fogja dicsőíteni a nevedet, halálod által összegyűjtöm a megváltottakat az én országomba. A te megkéült ajkad, a te töviskoronával koronázott drága fejed, csupa vér tested lesz az én végső és végleges kinyilatkoztatásom, az utolsó kép, amelyet magamról adok. Biztos lehetsz benne, Fiam, hogy ezáltal neved megszenteltetik, és eljön az én országom.”

Mennyire törődik az Úr Jézus az Ország eljövetelével! Azt írja Szent János, hogy azért halt meg, hogy „*az Isten szétszórt gyermekeit egybegyűjtse*” (Jn 11,52). Miért? Hogy a pogányok is beléphessenek az Istennel kötött szövetségbe. Ennek jele, hogy halála pillanatában a templom kárpitja kettéhasadt, s most már nincs, ami a pogányok elől elzárná a Szentélyt. Sőt, ószövetségi templom nincs többé, mert Jézus saját Testének templomában gyűjti össze az Atya gyermekeit. Nem politikai, gazdasági és nem helyhez kötött szövetségre hívja őket, hanem ontológiai, létbeli, valóság-

gos közösségre a valóságos Atyaistennel. Utolsó kiáltásával: „*Beteljesedd*”, mintha ezt mondaná: „Atyám nem tudok többet tenni, most meghalok. Rád bízom a módot és az időpontot, hogy hogyan és mikor teljesíted ígéreted, hogyan és mikor dicsőíted és szenteled meg nevedet. A halálba megyek, leszállok az alvilágba, de nem reményvesztve, mindennel leszámolva, hanem abban a biztos tudatban, hogy szent akaratom most megvalósult, beteljesedett. Tudom, hogy összegyűjtöd Izraelt, hiszen itt látom keresztet alatt az asszonyt és az ő fiát, akik között szövetséget létesítettem, és most átadom nekik a Szentlelket. Itt látom az én Egyházamat a minden élők Anyjában, aki mindvégig hitte, hogy beteljesedik mindaz, amit ígértél, és a seretetett Tanítványban, aki megérti istenségem mélységeit, azt, hogy a te képmásod vagyok.”

„*Mindennapi kenyérünket add meg nekünk ma.*” Ez a kérés pontosan a Miatyánk közepén van. Ez az a drágagyöngy, amit Jézus három-három kérés aranykeretébe foglalt. Egészen különös kérés, mert kettős vonatkozása van. Nézzük előbb azt, ami Jézusra, azután pedig azt, ami ránk vonatkozik.

Jézusra vonatkozó értelméről a János-evangéliumnak azon a helyén kapunk felvilágosítást, ahol Jézus a samariai asszonnyal beszélget, és amikor tanítványai visszatérnek a városból, és biztatják, hogy egyen, így válaszol nekik: „*Van nekem ennivalóm, amiről ti nem tudtok... Az én eledelem az, hogy annak akaratát cselekedjem, aki küldött engem, hogy elvégezzem az ő művét.*” (Jn 4,32.34). Jézust tehát az Atya akaratának teljesítése úgy táplálja, mint minket biológiailag a kenyér. Ez élteti emberségét, ezért szövődött anyja méhében emberré a Szentlélek által. Mélyebb, elemibb erejű ez minden más kötődésnél, még a szerelmes ragaszkodásnál is.

A Miatyánk kéréseit nehéz lefordítani, ezt a középsőt pedig különösképpen, annyira gazdag, annyira mély értelmű. A Szentírás szövegében nem „mindennapi kenyér” szerepel, hanem „lényegi kenyér”. Elsődlegesen szellemi valóságról van tehát szó, s csak mintegy átvitt értelemben a materiális kenyérről. Ezt az is megerősíti, hogy a három-három másik kérés mindegyike szellemi tartalmú. Szent Ciprián a III. században *Az Úr imádságáról* című művében ezt a kérést az Eucharisziára, az Oltáriszentségre vonatkoztatja. Szent Ferenc atyánk pedig ugyanazt az értelmezést követve így imádkozza, kibővítve-kifejtve: „*Mindennapi kenyérünket, a te szerelmes Fiadat, a mi Urunk, Jézus Krisztust add meg nekünk ma.*” Ha valóban ez az élő Kenyér volna a fő gondunk, akkor meglenne a mindennapi testi kenyérünk is. Nemde maga az Úr figyelmezteti azokat, akik a kenyérszaporítás csodáján fellelkesülve utána mentek: „*Kerestek engem..., mert*

ettetek a kenyerekből és jóllaktatok. Ne azért az eledelért fáradozzatok, amely veszendő, hanem azért az eledelért, amely megmarad az örök életre, amelyet az Emberfia ad nektek” (Jn 6,26-32)? Mert „*nemcsak kenyérről él az ember, hanem minden igével, mely Isten ajkáról származik*” (Jézus a MTörv 8,3-at idézi –Mt 4,4). És az Isten ajkáról származó íge sem pusztán valami, még csak nem is szellemi dolog, hanem végső soron egy személy: maga Krisztus, az Atya örök Igéje, aki az Atyában van és az Atya öbenne, akit ezért úgy kell fogadnunk, mint magát az Atyát. Az Ige és a Kenyér egy az Eucharisziában, mely által ő mibennünk lesz és mi öbenne.

Ezért szenvedésének előestéjén kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megtörte, és ezt mondta: „*Vegyétek és egyétek, ez az én testem.*” Nem egy zseniális elme nyilatkozik meg itt, hanem az Isten Fia, aki életet, örök életet ad a világnak, istenfiúi életéből részesítve a benne hívőket. Mintha ezt mondaná az utolsó vacsorán: „Atyám, engem holnap megölnék, de titokzatos módon itt hagyom nekik magam, mert én vagyok a te rájuk vonatkozó szent akaratom, és vagyok a te Igéd, én vagyok a te Kenyered. Mivel embelek, nem értenék meg az isteni akaratot, csak így, kézzel fogható alakban, anyagi valóságában. És mivel szeretnek engem, elfogadják tőlem a szerelem örültségének ezt a misztériumos kinyilatkoztatását, amely ott van minden szeretet mélyén, hogy akit szeretek, azzal mindig együtt akarok lenni egy életet akarok vele élni. Elfogadják és majd meg is fogják érteni, s én leszek bennük a te akaratom”.

„*Bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.*” Mit tesz Jézus az utolsó vacsorán? Tudja azt, hogy az Atya országa és az ő szent neve megszentelésének a földön egyetlen akadály van: az ember bűne. Tehát most azt kéri Atyjától, hogy bocsásson meg nekik – mindenekelőtt ellenségeinek, gyilkosainak –, és ha ők elfogadják a bocsánatot, akkor beléphetnek a szövetségbe, maguk is az Atya fiai lesznek és országának polgárai, s ezáltal szentelődik meg Isten neve. Ezért mondja az utolsó vacsorán: „*Ez a vér kiontatik a bűnök bocsánatára.*” Jézusnak ez a hatalmas belső tette vált meg minket. Miközben a kivégzőosztag bűnt követ el, megölve az Ártatlant, Jézus egyidejűleg kiszolgáltatja a bocsánat szentségét. Fölajánlja életét a bűnök bocsánatára, hogy lerontsa a minket az Atyától elválasztó válaszfalat.

De hát nem ezzel törődött egész életében? Amikor odaviszik hozzá a bénát, hogy gyógyítsa meg, ezt mondja: „*Fiam, bűneid bocsánatot nyertek.*” (Mk 2,5). Mert ő nem azért jött, hogy csodadoktor legyen, hanem hogy az Atya irgalmát kiosssa a földön. Ekkor kinyilatkoztatja az Atya akaratát a

farizeusoknak, akik számon kérik, hogyan, kinek a nevében bocsátja meg a bűnöket. Bebizonyítja, hogy ő az Emberfia, aki az égből, az „Ősöregtől” érkezik, és aki „ura a szombatnak is”, vagyis a vallásnak, hiszen éppen a bűnbocsánattal állítja helyre az Isten-ember kapcsolatot. Látható csodával igazolja, hogy a láthatatlan feloldozás végbemegy. Egész nyilvános működése annak bizonyítása, hogy neki, és egyedül neki van hatalma a földön a bűnök megbocsátására, mert ő és az Atya egy. Amit egész életében tett, azt teljesíti be szenvedésében, hiszen éppen a bűnök bocsánatáért szenteli magát az Atyának. És amikor fölemeltetik a keresztre, ezt kéri: „*Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják mit cselekszenek*”. Így példát ad az ellenségnek való megbocsátásra, s egyben kinyilvánítja az Atya bocsánatát, hiszen ő tudja, hogy az Atya mindenkor meghallgatja imádságát (ezért csak a körülötte álló nép miatt mondja hangosan: „*Atyám, bocsáss meg nekik*” – lásd Jn 11,42 –, hogy meghallják és felfogják, mi is történik a keresztáldozatban belül).

Háromszoros és mégis egyetlen bocsánat adatik a bűnös embernek, ha elfogadja: az Atya és a Fiú és a Szentlélek bocsánata. Ez a kérés is beletartozik abba az egyetlen nagy ügybe, hogy szenteltessék meg az Atya neve, hogy jöjjön el az ő országa, s ezáltal legyen meg az ő akarat. Az Atya most bocsátja meg az emberiség bűneit, hogy legyen jövője a bűnösnek, hogy amikor majd rádöbben, kit is ölt meg, készen legyen számára a bocsánat.

„*Ne vigy minket kísértésbe.*” Jézus valóságos ember, vagyis megkísértett ember, akárcsak mi. Minket is szüntelenül arra csábít a sátán, hogy a módokat, életünk „hogyanjait” vegyük a kezünkbe, mint amikor Jézust rá akarta venni, hogy vesse le magát a templom párkányáról, s akkor Izraelt el fogja kápráztatni. Arra kísért, hogy ne bízunk az Atyában, hanem mi akarjuk alakítani a sorsunkat, minden eszközzel, minden részletében. Amikor a pusztai megkísértés után Szent Lukács azt írja, hogy Jézust *elhagyta egy időre a sátán*, ezt kétféleképpen lehet érteni: egyrészt úgy, hogy gyakorta visszatért, másrészt úgy, hogy egy meghatározott időben. Ez a meghatározott idő a szenvedés órája. A kereszten függő Jézust a sátán ugyanazokkal a kísértésekkel csábítja, mint a pusztában, amikor a körülállók szájába adja ezeket a szavakat: „*Ha Isten Fia vagy, szállj le a keresztről és hiszünk neked. Ha Isten Fia vagy, szabadítsd meg magadat!*” Vagyis tégy csodát saját érdekedben. Amikor pedig szomjazik – a pusztában éhezett –, ismét a test szükségleteivel kísérti. Végül a római katonák jelenléte a világ minden országát felidézti, amelyet a sátán neki ígért, ha őt imádják, vagyis ha benne bízik végtelen bizalommal, nem az Atyában. Íme a nagy lehetőség, hogy cso-

dás megszabadulásával Istenhez térítse a pogányokat. Mindhárom kísértés gyökere ugyanaz: ne bízz az Atyában, építs saját magadra! Ezért imádkozza Jézus vérrel verítékezésekor: „*...de ne az én akaratom legyen, hanem a tiéd*”, és ezért mondja az apostoloknak: „*Virraszatok és imádkozatok, hogy kísértésbe ne essetek.*” Ő virrasztott, s amikor kísértésbe esett, imádkozott, és az imádság erejével legyőzte a kísértést. Mert úgy imádkozott, ahogy imádkozni kell: a módokat az Atyára bízta. Így értjük meg a Miatyánk e kérésének valódi értelmét: ne próbálj meg minket erőnkön felül. A héberben nincs külön szó a kísértésre, csábításra és a próbatételre, ezért ahol a Szentírás „kísértést” említ, mindig utána kell nézni, hogy ki, kit és mire „kísért”. Ha a sátán az, akkor egyértelmű, hogy rosszra való csábításról van szó, ha Isten, az azt jelenti, hogy szeretetből próbára tesz valakit, hogy mennyire bízik benne. És az a félelmetes, hogy ez a kettő ugyanazon eseményben egyszerre megtörténhet.

„*Szabadíts meg a gonosztól.*” Nemde Jézus kijelenti az első missziós útról visszatérő tanítványoknak: „*Láttam a sátánt: mint a villám, úgy zuhant le az égből?*” Azok a katolikusnak aligha nevezhető teológusok, akik az angyalok létét zárójelbe teszik vagy egyenesen tagadják, ezzel tagadják az egész passió lényegét is. Az evangélium világosan kijelenti, hogy Júdásba belebújt a sátán, vagyis ő csak eszköz (persze, mivel szabad akaratú van, felelős eszköz) a gonosz szellem kezében, a főpapokkal, írástudókkal, farizeusokkal, Pilátussal és a megvesztegetett, félrevezetett, felhergelt tömeggel együtt; az igazi küzdelem Jézus és a sátán között folyik. Maga az Úr Jézus mondja: „*Most vetik ki ennek a világnak a fejedelmét.*” (Jn 12,31)

Vajon Jézus csak idáig mondta-e a Miatyánkot, vagy hozzátette azt is, amit egyik-másik kódex őriz, és amit protestáns testvéreink is mindig elmondanak a Miatyánk végén: „*Mert tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökkön-örökké?*” Minden bizonnyal hozzátette, hiszen nem lehet lezárni ezt az imát a gonosz említésével, egyetlen zsidó imádság sem fejeződhet be másképp, mint doxológiával, a fönséges Isten dicsőítésével. De nem is a szavak a fontosak, hanem az a tény, hogy az életéhez, mely a Miatyánk kéréseiből szövődött, halálával hozzátette a dicsőítést, amikor behalt az Atya iránti szeretetbe, bizalomba. Mert mi más a dicsőség, mint a belsőnek, a rejtett lényegnek megmutatkozása a felszínen. Hogy kicsoda az Isten, azt a maga teljességében a halott Krisztus mutatta meg: szeretet és irgalom. Ez az igazi hatalom, nem a politikai. (A történelemben politikailag megbukott Jézus, de második, dicsőséges eljövetelekor keresztje előtt leborul az egész világtörténelem valamennyi szereplője, az összes diktá-

tor, hadvezér és politikus, és a nagyok, a Heródesek és a Pilátusok egytől egyig a porba hullanak Jézus Krisztus színe előtt.) Ott van Mária és János meg a jobb lator, akiknek mielőtt utolsó leheletével kimondaná az ő megélt Miatyánkjához az *áment*, megnyitja az Ország, az eredetét végtelenül felülmúló örök Paradicsom kapuját.

Lelki gyermekséget kívánok tőletek

Ha szeretettel figyeltek arra a titokra, amelytől ma az Egyház megemlékezik (a gyermek Jézus bemutatása a templomban), megtanuljátok szeretett fiaim, hogyan kell élnetek a nekem tett felajánlás.

A hathetes kis Jézus, akit ma Józseffel, az én tiszta jegyesemmel a templomban az Úrnak bemutatam, az igaz Isten, a mi szabadítónk, az oly régen áhított Messiás.

Erre a földi életre fogantam Őt, mint anyja, pedig Ő az élet szerzője: a Teremtő Ő.

„Igenemmel” beleegyeztem abba, hogy Ő az időbe lépjen – pedig Ő az időn kívül van, mert örökkévaló.

Karjaim közt tartom Őt és hordozom – pedig Ő tart fenn mindent, mert mindenható.

Jeruzsálembé viszem Őt a templomba az isteni írás beteljesítésére – pedig Ő a kinyilatkoztatás forrása, mert Ő az örök Ige.

Az Atya, a teremtő, a mindenható és mindentudó Isten Igéje gyengeségbe akart öltözni – magára vette az idő behatároltságát, elfogadta az emberi természet tökélyességét és tőlem született. Mint minden gyermek, úgy Ő is megtapasztalta az összes emberi szükségét.

Mily gyakran mondtam neki, míg az anya gyengeségével megcsókoltam: mégis Te vagy az Atya örök csókja. És mialatt dédelgettem, azt gondoltam: Te vagy az isteni gyengeség, aki a lelkeket boldoggá teszi. Mialatt kis ruháit adtam rá, azt suttogtam: Te vagy az, aki a földet virágokba öltözteti, a hatalmas világmindenséget pedig csillagokba. És mialatt tápláltam, így énekeltem neki: Te vagy az, aki az élőknek táplálékot nyújtasz. Ha anyai szeretettel így szólítottam: „Fiam”, lelkemben imádtam Őt és megvallottam neki: Te vagy az Atya Fia, öröktől fogva született Fia, az Ő élő Igéje...

Ő hatoljatok ma be Fiam, Jézus gyermekségének kimondhatatlan misztériumába, akit karjaim közt viszek az Úr templomába, ha annak a lelki gyermekségnek útján akartok haladni, amelyet bemutattam nektek.

Mindenkinek a lelki gyermekség útját kell járnia. Annak is, aki korban előrehaladott és jelentős állása van; annak is, aki tudós, akit a tanulás és tapasztalat évei alakítottak; annak is, akinek képzettsége gazdag és annak is, aki arra hivatott, hogy nagy felelősséggel járó feladatokat oldjon meg.

Emberi kibontakozástok mellett, ami az évek egymásutánjában teljeseedik ki, lelki gyermekséget kérek tőletek, belső kicsinységet, ami ahhoz vezet, hogy magatokra vegyétek gyermekem, Jézus alázatát és gyengeségét.

Az kívánom, hogy szívetek legyen gyermekien tiszta, ami nem ismer sem önszeretetet, sem bűnt, nyitva áll a szeretetre és az odaadásra, a menyeyei Atyától vár mindent, hogy mindent továbbadhasson!

Azt szeretném, hogy lelketek legyen gyermekien érintetlen, legyen elzárva a csalás, a megtévesztés és a kétszínűség elől, amely azonban virágként kinyílik arra, hogy befogadja a tudomány, az igazság és a bölcsesség sugarát.

Azt szeretném, hogy gyermekien engedelmes akaratotok legyen, amely még lágy agyagként kész arra, hogy hagyja magát odaadásban és bizalomban formálni. Olyan akarat, amelyet csak a jó és az igaz alakíthat, és amely a jó és a szép keresésében válik erőssé.

Igen, kedves fiaim, ezen az úton kell haladnotok szükségszerűen, ha tökéletesen akarjátok élni Szeplőtelen Szívemnek tett felajánlásokat.

Csak így vagyok képes arra, hogy hordozzalak és felajánljalak az Úrnak benneteket, mint a gyermek Jézust a templomban, hogy megvalósíthassa szeretetének és irgalmasságának reátok vonatkozó tervét a világban szét-szóródott valamennyi gyermekem megmentésére.

Szűz Mária üzenete Gobbi atyán keresztül, 1983.február 2.

Szeressétek egymást

Gyertek körmenetekben – mondtam a kicsi és egyszerű leánynak, Bernadettnek, amikor megjelentem neki Maddabielle szegényes barlangjában.

Miért kívántam én ezt? Mert azt szeretném, hogy minden gyermekem együtt járjon imádságban és szeretetben egyesülve.

Ma mindent megkísérel Ellenfelem, hogy benneteket bármily lehetséges módon szétválasszon, elkülönítsen, egymás ellen fellázítson. Ő, aki kez-

de ettől fogva a hazugság atyja és gyűlöletet vet, egyre inkább megpróbálja testvéri egységeket szétvágni.

Így történik meg gyakran – még a jó látszatával is –, hogy egyik a másik ellen fordul, hogy csoportok küzdenek egymás ellen önigazolásuk vég nélküli keresésében, ami oly sok jóra való törekvést tesz eredménytelenné.

Azt kívánom, hogy együtt közeledjetek hozzám, mert mindnyájatok Anyja vagyok, és mert együttesen akarlak benneteket az imádságra, a bűnbánatra és a kölcsönös szeretetre alakítani. Még sohasem volt ily szükséges, mint éppen ebben az időben, hogy éljék az új parancsot, amit Jézus adott nektek Nagycsütörtök este, az Ő utolsó vacsoráján: „Úgy szeressétek egymást, ahogy én szerettelek benneteket.”

A kölcsönös és többirányú szeretetre kívánlak nevelni benneteket. Szükséges, hogy tanújelét adjátok az Egyházat betöltő szeretetnek, amely titeket a szeretet tökéletességében egyesít, hogy megghiúsítsátok a megosztás és elkülönítés tervét, amit Ellenfelem alkalmaz.

Jöjjetek mindnyájan hozzám, haladjatok időtök nehéz útján úgy, hogy együtt imádkoztok, együtt dicsőítitek Istent és egymást szeretitek.

Jöjjetek azért mindnyájan hozzám, de nem egyenként és különválva, hanem körmenetben. Erősítsétek azt, aki gyenge, segítsétek tovább azt, aki megtorpan.

Jöjjetek hozzám, mert egyesülve szeretnék mindnyájatokat Jézushoz vezetni, aki jelen van az Oltáriszentségben. Jézus azért van jelen a hálaadás szentségében, hogy segítsen titeket egységetek kialakításában, hogy példát adjon nektek, hogyan szeressétek tökéletesen odaajándékozva magatokat testvéreiteknek.

Jöjjetek tehát közösen hozzám, hogy Jézushoz vezethesselek a hálaadás szentségében, aki csendes áldozatában vár rátok, és aki valóban jelen van a föld minden tabernákulumában.

Akkor majd képesek lesztek megtenni azt, amit anyai szabadító tervem megvalósítására töletek kérek.

*Szűz Mária üzenete Gobbi atyán keresztül, 1983. február 11.,
a lourdesi Szűz Mária ünnepén*

Egy nőtlen teljessége

Jáki Szaniszló

A teológia értelmes, vagyis következetes tárgyalása annak, amit Isten kinyilatkoztatott az ember küldetésével kapcsolatban. Röviden ez a kinyilatkoztatás azt mondja, hogy az ember meg van hívva a háromszemélyű Isten életének megosztására, mi az élet legmagasabb elérhető teljessége. A teológia minden ágának és minden ág minden egyes témájának kapcsolatban kell lennie az ember hivatásával. Máskülönben a teológus beszédét az a veszély fenyegeti, hogy tudóskodó álmodozássá torzul, vagyis azzá, hogy a teológus szerint Istennek mit kellett volna kinyilatkoztatnia, ha egyáltalán számításba jön a kinyilatkoztatás.

Ezért a papi cölibátus igazi teológiája nem változhat teológiába öltöztetett pszichológiai és szociológiai értekezéssé arról, hogy mi teljesíti be az ember és következőképpen a pap életét. Ez a teológia természetesen a teljességről kell, hogy szóljon, de nem ürességtől szenvedő korunk miatt, amely semmiféle követelményt nem visel el, hacsak ez utóbbi nem ígér kész és gyors feltöltődést. A papi cölibátus teológiája annyiban szól a teljességről, amennyiben kapcsolódik ahhoz a Valakihez, aki által a háromságos Isten teljessége az embereknek adatik, vagyis ahhoz a Jézushoz, akiről Szent Pál határozottan állította: „úgy tetszett az Atyának, hogy benne lakjék az egész teljesség” (Kol 1,19). És hogy olvasói ne mulaszták el észrevenni ennek a pontnak az egyedülálló fontosságát, Szent Pál ugyanebben a levélben ugyanezt megismétli: „Benne lakik testileg az istenség egész teljessége” (Kol 2,9). A pap hivatása az, hogy másokat részesítsen ebből a teljességből, amennyire csak lehetséges. A pap cölibátusa szerves része eme feladatának, forrása pedig a pap sajátos részesülése Krisztus teljességének gyümölcseiből.

Ez a részesedés-eszme magától felmerül akkor, amikor a „sajátos ontológiai kapcsolatra” helyezik a hangsúlyt, „mely az újszövetségi papságot összekapcsolja Krisztussal a Főpappal és Jópásztorral”. Ez a mondat II. János Pál apostoli buzdításából származik, melyet a 9. püspöki szinódus után adott ki, ahol a papság természetéről, céljáról és kötelességeiről volt szó. A teljesség eszméjét ugyanebben a levélben összekapcsolja azzal a vonatkozással, hogy a pap „Krisztusnak a Főpapnak élő és áttetsző képe.” Ugyanez a pápai buzdítás kijelenti, hogy ez a vonatkozás „abszolút szükséges kulcs a papság valóságának megértéséhez”. Egy biblikusabb kifejezésmóddal élve, a papi cölibátus ugyanezen buzdítás szerint a pap

Egyház iránti szeretetének logikus előfeltétele és következménye ugyanabban az értelemben, amelyben Krisztus szerette az Egyházat mint tulajdon menyasszonyát.

Ezért világos, hogy a papság teljessége teológiai értelemben véve meghatározó jelentőségű a papi cölibátus megfelelő teológiai megértésében. Ennek a vonatkozásnak bármiféle megkerülése meghívná a pszichológiát és a szociológiát a teológia szerepébe, mindkettő kárára. Sajnos, túl gyakran történik, hogy ebben a folyamatban a teológiát olcsón elherdálják. Az a teljesség, amely a papi cölibátusban van és kell hogy legyen, szükségszerűen és mindenekelőtt a Jézus istenemeri teljességéről szóló teológiai igazságból forrászik. Máskülönben tele lenne tetszetős, ám tisztán természetes frazeológiával, vagy ami még súlyosabb, a papi cölibátusról szóló beszédből hiányozni fog egy fontos, számításba veendő szempont: Ez pedig az, hogy a papi cölibátus teljessége, noha ontológiailag megadatott, ugyanakkor megvalósítandó feladat marad, egy valóban fáradságos, az egész életen át elérendő célként. Ám ne felejtsük el, ugyanez a helyzet a házassággal is, és ez a tény különösen is nyilvánvaló kellene hogy legyen napjainkban, elsősorban az előtt, aki értelmesen kívánja tárgyalni a papi cölibátus kérdését.

Manapság semmivel sem könnyebb beszélni Jézus istenemeri teljességéről, mint a cölebsz pap teljességéről. A felvilágosodás óta a nyugati ember büszke arra, hogy saját magának ura és kipróbálta saját istenítésének különféle útjait. Mindez természetesen pusztán kérdésben csúcsosodott ki, mint amikor az idős Kant levonta kritikái filozófiájának végső következtetését és le is írta a megdöbbentő mondatot: „*Ich bin Gott.*” Körülbelül tíz évvel azelőtt Kant már megmutatta igazi teológia-ellenes arcát, amikor a pusztán ész korlátai közé szorított teológiáról értekezett, saját maga igencsak kritikátlan észfelfogásának értelmében. Mire Hegel felemelte a kanti zászló saját változatát, már nem kellett félnie a porosz kormány bosszújától, amely majdnem megfosztotta Kantot katedrájától, mert olyan módon avatkozott be a teológiába, mely csak visszatetszést kelthetett a még mindig hithű luteránus vezetőknél. Kant verbális homályánál érthetőbb stílus használva, Hegel jelentős lépést tett a maga „kritikus” programjával, hogy eltörölje az ember és Isten közötti különbséget. Végül a XIX. század végén Nietzsche meghirdette Isten halálát, miközben dicsőítette a szuperember istenségét.

Mostanság kulturális divattá lett Jézus istenségének tagadása. Jézus életrajzírói, akik olvasókra akarnak lelteni, kénytelenek őt bármennyire is fel-

magasztalt, de pusztán emberi mértékre csökkenteni. Egyetértően úgy mutatják be Jézust, mint aki egy a vallási zsenik közül. Az első nagy lépést ebben az irányban Samuel Reimarus tette meg, aki nagyra becsült példaképe lett mindazoknak, akik hírnevet akarnak maguknak szerezni Jézus életének kritikus kutatóiként. Pusztán irodalmi szinten legtöbbjük hiába próbálkozott versenyre kelni Ernest Renan „Jézus élete” című könyvének művészi színvonalával. Mindenesetre osztoznak vele abban a taktikában, amelyben az ember Jézusnak mindent elismernek, de csak azért, hogy még eredményesebbé váljon az az alattomos gúny, amellyel Renan társaiként kinevetik a Jézus istenségébe vetett hitet. „Nyugodj most dicsőségedben, nemes alapító. Műved beteljesedett, istenséged meg van erősítve. Ne félj már, hogy erőfeszítéseid építményét szétmorzsolja a vihar ... Közted és Isten között az emberek többé nem tesznek különbséget. Fejezd be a halál fölötti győzelmedet, foglald el országod trónját, ahová évezredek imádói fognak követni téged az általad kijelölt úton.”

Ennek az alattomos módszernek lényege a hívek számára ismerős szavak messzemenő használata, de olyan értelemben, amely teljesen ellentétes legmélyebb meggyőződéseikkel. Már könyvének bevezetőjében Renan teljesen világossá tette, miként áll hozzá Jézus tiszteletéhez. Ott ugyanis elvitat Jézustól minden csodát azon az alapon, hogy „egészen napjainkig (Renan koráig) a csodákat soha sem bizonyították be.” Renan Jézusa valóban olyan isten volt, aki nem tett és nem tudott tenni csodákat. Jézus Renan késői utánozóinál sem képes csodákat tenni. Ők olyan kulturális propagandát szítanak, melynek célja a hit leleplezése, miszerint Jézusban lakik testi alakban az istenség teljessége. Ilyen „népszerűsített” légkörben kétszeresen nehéz hallgatókat találni a papi cölibátus bemutatására, hiszen a cölebsz pap teljessége a cölebsz Jézus teljességén alapszik.

Az sem igazi segítség, ha alkalmanként egy-egy ügyes tollforgató újságíró kifejti Jézus életrajzíróinak ostobaságát, akik megfosztják Jézust nemcsak a lehető legteljesebb értelemben vett istenségétől, hanem igen sokszor emberségétől is. A.N.Wilson „Jézus” című könyve még a kirakatokig sem jutott, amikor Bernard Levin, egy agnosztikus író már szemrehányást tett Wilsonnak, hogy nem látja Jézus jellemének nyilvánvaló teljességét: „Tegyük fel, hogy Wilson úrnak inkább, mint a keresztény vallásnak, igaz van a szűzi születésekkel és feltámadásokkal kapcsolatban; ezek a csodálatos metaforák – ha egyáltalán van bennük valami történeti – vajon elhervadnak és meghalnak? Krisztus természete az Újszövetség szövegeiben nem elegendő, hogy szívéig hatjon bárkinek, akinek még a szívéig lehet

hatolni? ... Akár felkelt sírjából, akár tetszhalottat játszott, még mindig kiemelkedik a világból, üzenete még mindig világos, irgalma még mindig végtelen, szavai még mindig dicsőséggel, bölcsességgel és szeretettel telik.” Akármennyire csodálatosan hangzik Jézusnak ez a teljessége, mégsem képez biztos talajt a papi cölibátus teológiájának megalapozására, különösen akkor, amikor vezető lapok és folyóiratok nem mulasztanak el egy karácsonyt vagy húsvétot sem, hogy ne kürtöljék szét a „kritikai” Jézuskutatás legújabb eredményeit. Ugyanezek általános együttérzést érdemlő mártírt csinálnak minden papból, akit az Egyház megfenyített, mert nem volt hajlandó elfogadni Jézus isteni teljességét.

A médiák sohasem tudósítanak a Mózesre vonatkozó „kritikus” kutatások fejleményeiről. Ez azt jelenti, hogy Freud „Mózes és monoteizmus” című műve nem tudott további kutatásokat ihletni? Persze Mózes közelről sem tett magáról olyan kijelentéseket, mint Jézus. Ellenkezőleg, Mózes kifejezetten utalt a jövőd prófétára, aki befejezi a nagy művet, amit ő Isten parancsára elkezdett. Mózes hatalmas alakjára való tekintettel, az a kijelentése, miszerint „az Úr a te Istened neked prófétát támaszt körödből, testvéreid közül mint engem, őrá hallgassatok” (MTörv 18,15), nem utalhatott volna bárkire, aki egyszerűen Isten nevében beszél. A zsidó hagyomány ezt a kijelentést a Messiásra, a Fölkentre, a jövőd Krisztusra vonatkoztatta. Ez világos a tömeg Jézus iránti reagálásából is, amely szerint ő az eljövendő Próféta, valóban a Messiás (Jn 6,14 és 7,40) és Péter (ApCsel 3,22), valamint István (ApCsel 7,37) kijelentéséből. Később ugyancsak idézték Mózes további kijelentését, miszerint „aki nem hallgat erre a prófétára, azt ki kell irtani a népből.” Világos, hogy István Jézusnak, a Prófétának olyan elismerésére gondolt, amely végtelenül felülmúlja a semleges hozzáállást, hiszen ez csak pusztá véleményeket hoz fel vele kapcsolatban.

Amint Mózes és az apostolok kizárták, hogy az emberek döntésére legyen bízva a Próféta, Jézus rangjának meghatározása, a keresztény apologeták és teológusok ugyanilyen hajthatatlanok voltak. Csak az utóbbi kb. négy évtizedben lett a teológiai „elmélyedés” jele a krisztológia kulturális folyamattá való átértelmezése. Sokan abból az új divathóbortból merítettek, amelyben a tudományt paradigmaváltások láncolataként és az ember vele kapcsolatos észleléseinek halmazaként értelmezik. Ez jellemző folyamat azoknál a teológusoknál, akik nem tudják, miről szól a tudomány valójában. A tudományértelmezésből kölcsönzött divatos frázisok átvételétől remélték, hogy kétségbevonhatatlan megbecsülést biztosíthatnak saját krisztológiájuk számára. De annak a módszernek, amit különféle concep-

tuális vagy kulturális Krisztus-modellek átvétele jelent, világosan egyetlen eredménye volt: elterelték a figyelmet arról, ami változatlan marad Krisztusban a különféle róla szóló elképzelések közepette. Ezért kikerülhetetlen volt, hogy ez a folyamat (mely részben a process-teológiával áll egy sorban) ne szkepticizmust teremjen a krisztológiai dogmák örök igazságai-val szemben.

További lendületet adott ennek a folyamatnak az Újszövetség azon magyarázóiról iránti tisztelet, akik, miközben kereken elhatárolták magukat a „magas kriticismus” táborától, tagadták Krisztus tévedhetetlenségét abban a mértékben, amelyet megkövetel a benne lakó istenség teljessége. Újból elkezdtek csürni-csavarni azt a tényt, hogy valóságos ember lévén, emberi tudása alá volt vetve a fejlődésnek – mintha ennek bármi köze is lenne ahhoz az egyértelműséghez, amellyel Jézus mindig tudatában volt egyedülálló küldetésének. Nem követte felháborodás azt sem, amikor Jézus üzenete eszchatológikus mozzanatának hangsúlyozása ürügyén igazat adtak neki esetleges újbóli eljövetele kapcsán, de szerintük igencsak tévedett az időpont megjelölésében. A krisztológiai igazságok relativizálásával egyidejűleg kikerülhetetlen volt, hogy feltámadjon a kételyek tömkelege a papi cölibátus értelme iránt és ez csak azokat lepi meg, akik nem képesek meglatni a dolgok összefüggéseit.

A katolikus pap nehézségeinek gyökere ma a krisztológiának ebben a „keresztény” relativizálásában keresendő és nem annyira a Krisztus és az Egyház ellen irányuló irtóhadjáratban. Ez a propagandaháború, amely kéz a kézben jár a cölebsz papok botrányainak folytonos kitergetésével és a papi cölibátus felfüggesztését követelő papok iránti ügybuzgó rokonszenvezéssel, bár fájdalmas lehet a papnak, ugyanakkor akaratlanul is rendelkezik pozitív oldallal. Segíthet neki megszabadulni attól az ábrándtól, hogy a legcsekélyebb mértékben is számíthatna arra a kultúrára, amelyben él. Ennek a propagandaháborúnak és rokonszenvekeltésnek a rövid áttekintése elegendő segítséget nyújt a pap számára saját kulturális és társadalmi elszigeteltségének felméréséhez. Eltérően még az ezelőtt egy-két nemzedéknyi időtől is, csak a hívek azon részére számíthat, akiket még nem fertőztek meg a kulturálisan elfogadott, üres, teológiai színezetű szölamok. Ami a pap számára igazán félelmetes, az az, hogy már nem számíthat teológiai konszenzusra magán az Egyházon belül sem. Ezért az elmúlt időkre kell visszatekintenie, különösen azok irányába, akiknek osztályrészül jutott a kulturálisan legnehezebb feladat: kidolgozni és megvédeni a krisztológiai dogmákat, amelyek védelmezik az embernek Jézusban aján-

dékozott isteni teljességet. A pap ezenkívül nagy vigaszt találhat abban a tényben, hogy amint látni fogjuk, a papi cölibátus első, kifejezett és tematikus megfogalmazásai egybeestek azzal a történelmi csatával, melynek célja a krisztológiai dogmák megfogalmazása és megvédése volt.

Ez a csata megfelelt Krisztus szavainak, hogy a tanítvány nem lehet nagyobb Mesterénél és nem találhat e világban nagyobb vigaszt, mint amelyet ő talált. Végülis világosan megmondta, hogyha neki ellentmondtak, ellent fognak mondani tanítványainak is. Amikor ezt mondta nekik: „Jaj nektek, ha mindenki dicsér titeket” (Lk 6,26), valójában már előre figyelmeztette őket az alkalmazkodás halálos veszélyére, amibe oly sok hamis próféta beleesik azzal a kultúrával kapcsolatban, amelyben él. Manapság semmi sem teszi őket jobban a jelenlegi kultúra részévé, mint annak a sejtetése, hogy Jézus csak egyike volt a vallási zseniknek, de nem az Egyetlen, akiben egyedül lakozott az istenség teljessége, mégpedig testi formában. Vigaszt kell méríteni abból a tényből is, hogy még Krisztusnak sem volt nehezebb feladata, mint elhívetni saját tanítványaival, nem is említve népét és kultúráját, hogy aki őt látja, valójában az Atyát látja, mert ő valóban az Atyaisten Fia.

Itt is a legnagyobb mértékben igaz, hogy ami csak vele történt, „a mi okulásunkra” (1Kor 10,11) történt. Örök tanulság rejtőzik abban a tényben, hogy még a testileg jelenlevő Krisztus is nagyon nehezen tudta letörni az ellenállást és elfogadtatni magát mint olyat, akiben az Isten teljessége lakozik. Ez segíthet annak megértésében, miért nehéz nekünk életben tartani az ő teljességébe vetett hitet, a hit mögöttünk lévő kétezeréves tapasztalata ellenére. Ez a benne való hit sokkal többet jelent annál a távlatnál, amelyet Natanael nyitott meg felkiáltásában, Jézus nyilvános működésének kezdetén: „Rabbi, te vagy Isten Fia, Izrael Királya!” (Jn 1,49). Simán egy szintre helyezve a két kifejezést – az egyik mennyei reményt hordozót és a másik nagyon földit –, Natanael nem foghatta fel, mire gondolt Jézus, amikor a saját magáról szóló prófécia szavaival biztosította őket: „Sokkal nagyobb dolgokat is látni fogtok... Látni fogjátok a megnyílt eget és az Isten alyaait amint föl-alá szállnak az Emberfia előtt” (Jn 1,50-51). Jézus teljességét aligha fogta fel András, aki ugyanekkor elvitte a hírt testvérének, Simonnak: „Megtaláltuk a Messiást”. Miközben bemutatták Jézusnak, Simon bizonyára Messiásként tekintett Jézusra, máskülönben Jézus nem mondta volna neki, hogy Péter lesz a neve. Mindenesetre Péter még mindig szert kellett, hogy tegyen egy sokkal tökéletesebb látásmódra Jézussal, a Messiással kapcsolatban. Csak ezután mondta neki Jézus, hogy ő valóban Péter,

a köszikla, amelyre az Egyház épül, amelyben még a pokol hatalma sem vesz erőt. Ez pedig az Egyház, amely eléggé nyilvánvalóan nem hagy fel soha a papi cölibátus eszméjének támogatásával.

A Szeretlángról

A Szeretláng 2009. június 6-ai elfogadása óta igyekszünk minden lapszámban foglalkozni ezzel a nagyon fontos témával. Jelenleg a naplóból idézünk további részleteket, illetve közre adunk egy litániát, mely tulajdonképpen a Szeretláng litániának egy átdolgozott változata. Itt jegyezzük meg, hogy a litániák közül a Minden szentek litániája a liturgia része, a többi litánia a népájtatosság kategóriájába tartozik (a szerkesztő).

A Szűzanya szavai Erzsébet asszonyhoz:

„Tovább kell vinned Ügyemet. Akiket kiválasztottam, legyenek hozzám teljes bizalommal. Én, mint körültekintő Édesanya, vezetem minden lépésüket... Szívetekben lelketekben miért félemltetek meg? Ne féljetek a Lángtól, mely észrevétlenül, szelíden fog kigyúlni...”

Te csak élj rejtett alázatosságban és a szenvedést öleld magadhoz! Én, a Fájdalmas Anya, úgy érzem, mintha minden szenvedéssel Szent Fiam Sebeire gyógyító balzsamot öntenél...”

Jézus szavai:

„Leánykám, téged választalak ki, hogy isteni irgalmasságomnak közvetítője légy, Te magad is töltekezz isteni irgalmam bőségével, és ha ajkadat szóra nyitod, hirdesd Szívem irgalmát, mely majd elég a bűnösök után vágyakozástól. A te egész életed is vágyakozás legyen az áldozat és imádság, és a megváltó munkámban való segíteni vágyás által.”

Édes Jézusom, már hányszor leírtam szomorú panaszaidat, de segíteni vajmi keveset tudok.

„Leánykám, csak égjen a vágy szívedben, már ez is enyhíti Szívem égő fájdalmát. Bárcsak az Én Szívemnek szentelt lelkek mind vágyódnának Utánam, akkor megnövekedne az Én engesztelő táborom...”

Áldozataid mindig frissen izzók legyenek. Kislányom, fokozni szeretném benned kegyelmeimet, de ehhez előbb fokozott áldozatvállalásod szükséges. Megkérlek, fogadd el kérésemet, légy nagyon szerény, mondj le minden örömről, élvezeteidről, melyekkel nem Engem szolgálatsz. Mondj le a szórakoztató könyvekről, kedvenc zenéidről, a társaság kereséséről,

sétáidon pedig csak az Én kínszenvedésemről elmélkedj. Bőjtjeidet szeretném még fokozni, ha te is elfogadod. Ne add át magad semmi élvezetnek. Reggelid és vacsorád szerényen csak kenyér és víz legyen. Csak a főétkezéseknél fogyassz egyebet, de megkérlek, hogy ezeket is tedd számodra élvezhetetlenné. Ne az ízletes ételek miatt fogyaszd, hanem csak azért, hogy testedet tápláld vele. A test úgyis megköveteli a magáét. Az éjszakai pihenődről is le kell még jobban mondanod. Két órai virrasztást kérek úgy, hogy külön-külön kelj fel egy-egy órát. Leánykám édes, számíthatok rád? Én, az Istenember, kérlek.”

Én Uram és én Istenem! Tudod, hogy Nálad nélkül semmi vagyok. A lélek ugyan kész, de a test, tudod Uram, az gyenge. Te ismered két éneket, mely itt a földön el nem választható örök ellenségként él bennem Szívemlelkem elfogadja, de gyenge akaratom és értelmem sötét oldala háborog elene. Édes Jézusom, én megismétlem felajánlásomat: Tied vagyok, rendelkez velem! Nem akarok egy szemernyit sem ellenkezni Veled, mert igen forrón szeretlek. A Te erőddel ruházz fel engem, hogy eleget tudjak tenni kéresemnek...

A Szűzanya szavai:

„Ne hagyd el magad a virrasztás idején. Ez igen hasznos gyakorlata a léleknek. Felemelkedése Istenhez. Tégy meg minden testi erőfeszítést. Én is sokat virrasztottam. A családban Én voltam a fővirrasztó addig, míg a kisded Jézus gyermek volt, mert Szent József sokat dolgozott, nagy erőfeszítéssel, hogy szűkösen megéljünk. Tedd te is ezt! A pihenőnapodon, vasárnap is virrassz, és annyi szentmisét hallgass, ahányra csak módod van. Ajánld fel az ifjúságért! Gondolj a sok kis gyermekre, kiket évről évre Szent Fiamhoz vezetnek. Hány lélek elkallódik, nem tud gyökeret verni a lelkük, mert nincs aki szívéen viselné előmenetelüket. A pihenőnapodon is legyen tele lelked áldozatos imádsággal, és ezt a napot különösen értük ajánld fel. Szent Fiam fáradtan is magához engedte a kis gyermekeket. Te se légy fáradt erre! Tudod, Ő kért, hogy megváltó munkájában állandóan részt végy.”

Jézus szavai:

„Szenvedéseidet egészen eggyé olvasztom az Enyéimmel. Érdemeid ezáltal nagymértékben fokozódnak, és megváltó munkámat nagymértékben előre viszik. Zárd szíved mélyére ezt a nagy kegyelmet, melyet Tőlem kaptál. Az Isten különös ajándéka ez. Ő tisztel meg téged, szegény kis lelked. Van-e ennél fölségesebb számodra? Tanulj Tőlem! Mivel kicsi vagy és

nyomorult, azért választottalak. Leányom, ne légy soha fáradt Érttem szenvedni! Iparkodj még jobban az Én kegyelmem segítségével!”

És megkérte az édes Üdvözítő, hogy imádkozzam el Vele az Ő óhajtásait:

Lábunk együtt járjon.

Kezünk együtt gyűjtsön.

Szívünk együtt dobbanjon.

Bensőnk együtt érezzen.

Elménk gondolata egy legyen.

Fülünk együtt figyeljen a csöndességre.

Szemünk egymásba nézzen és tekintetünk összeforrjon.

Ajkunk együtt könyörögjön az Örök Atyához irgalomért.

„Ez az imádság is eszköz a kezetekben, mert ha valaki így együttműködik Velem, ezáltal is megvakul a Sátán, és világtalansága által a lelkek fel szabadulnak a bűntől.”

Részletek a Szereteláng lelki naplóból (48-50.o.)

Szeretet Anyja litániája

(Szereteláng litánia2)

Üdvözlégy Mária, kinek Szeplőtelen Szívében az Isten- és emberszeretet szüntelenül lángol!

Kérjük, hogy a kegyelmek árját osszad pazaron közöttünk, hogy élénk élt életedet minél jobban tudjuk követni.

Az alkotó és gondoskodó Mennyei Atya szeretete

Töltse be szívünket!

Az értünk önmagát feláldozó Fiú szeretete

A kegyelmek árját nyújtó Szentlélek szeretete

Minden szeretet forrása, a Szentháromságos egy Isten szeretete

A szeplőtelenül fogantatott Szűz Mária istenanyai szeretete

A Szeretelángban egyesült szentháromságos és istenanyai szeretet

Hogy a Szereteláng tüze segítsen kiégetni lelkünk ből a bűnöket és a hibákat,

Add meg Urunk, Istenünk!

Hogy a Szereteláng tökéletes istenszeretetre készítse szívünket,

Hogy a Szereteláng őszinte emberszeretetre gyűjtsa szívünket,

Hogy a Szereteláng fényénél az ellenségeinkben is fel tudjuk ismerni Jézust,

Hogy a Szereteláng fényénél felismerjük életünk értelmét, és annak eléré-
sért ne sajnáljunk áldozatot hozni,

Add meg Urunk, Istenünk!

Hogy a Szereteláng úgy hassa át életünket, hogy példamutató kereszte-
nyekké váljunk,

Hogy a Szereteláng fénye világítson nekünk végső küzdelmünkben, a ha-
lál óráján,

Hogy a Szereteláng az apostoli lelkeket az istenszolgálatban lángolókká
nevelje,

Hogy a Szereteláng legyen a családok melegét árasztó fényforrása,

Hogy ezen fényforrásnál a családi tűzhelyek felmelegedjenek,

Hogy a Szereteláng oltsa ki az emberekből a gyűlölet tűzét,

Hogy a Szereteláng az ifjúságunk lelkét minél szélesebb körben megérintse,

Hogy a Szereteláng megolvassza a bűnben élők megkeményített szívét,

Hogy a Szereteláng a fagyos és közömbös lelkeket buzgóságra serkentse,

Hogy a Szereteláng alakítsa át minden nép vezetőinek szívét, hogy ben-
nük az istenfélelem egyre inkább teret hódíthasson,

Hogy a Szereteláng terjedésében a szent angyalok nyújtsanak nekünk se-
gítséget,

Hogy a Szereteláng egyre több ember szívét megérintse a földön,

Hogy a Szereteláng mielőbb beragyogja az egész világot,

Könyörögjünk!

Szent József! Te Betlehemben szállást kerestél a Szűzanyának és a benne
lakó Isten-gyermeknek. Kérünk, légy segítségünkre, hogy a Szereteláng
lobogó tüze rajtunk keresztül minél több emberi szívben szállást találjon.
Krisztus, a mi Urunk által. **Amen.**

(Jánossy Gábor)

(A Szeretet Anyja szobrot a 2009. szept-okt-i számunk hátlapján közöltük.

A címlapon Csobánka Szentkút kegykép található.

Ez a lapszám sajtóhibás volt a címlap dátumát illetően.)

A szerkesztő

Mária- kegyhelyek

Máriagyúd

A Pécs-től délre eső, Siklós közelében fekvő Máriagyúd (korábban Mária Gyúd, vagy egyszerűen Gyúd) hazánk egyik legnagyobb és legrégebbi búcsújáró helye. A hagyomány szerint a Szent István idejében Pécsváradra telepített bencések a Gyúdon élő, már megtért magyarok hitének erősítésére a gyüdi forrás mellett Mária szobrot helyeztek el egy kis kápolnában. Gyúd már ekkor kezdett a környék Mária tiszteletének központjává válni. Később, 1148-ban, II. Géza király templomot építtetett itt a Tenkes-hegy oldalában Szűz Mária tiszteletére. A templom szobrához és a közelében lévő forráshoz már abban az időben is sokan zarándokoltak.

A török megszállás idején a templom előbb a görögkeletiek, majd a kálvinisták birtokába került. Gyúd 1687-ben, a törökök felett aratott nagyharsányi győzelem után szabadult föl a mohamedán uralom alól, majd 1690 körül a templom újra katolikussá lett. A török hódoltság viszontagságos évei alatt az ősi kegyszobor eltűnt, és ennek pótlására az akkori plébános, p. Králycsevics Tamás, a horvátországi Kaproncáról hozott egy új szobrot 1698-ban. Ez azonban nem sokáig maradt a templomban, mert a Rákóczi szabadságharc idején, 1704-ben, a hadi események elől Eszékre menekítették. A háború befejeztével a gyüdiek szerették volna szobrukat visszakapni, de az eszékiek a kérést megtagadták. Az ezt követő perben a Szentszék és a császár is az eszékiek mellé állt, így a szobor Eszéken maradt az ottani ferences templomban.

Új szoborról Rudnay Mátyás pécsi püspök gondoskodott, és ismeretlen művésszel elkészíttette a jelenlegi kegyszobrot. A festett faszobrot már a XVIII. századtól kezdve öltöztették. 1784-ben készült a szobor vésett díszítésű ruhaszerű ezüst lemezzel való borítása és koronája is. A kegyszobor a templom főoltárán, a szentségház fölött áll, és a búcsújárók – régi szokás szerint – az oltárt körüljárva is tiszteleghetnek előtte.

A régi templomot Batthyány Károly gróf – később herceg és horvát bán – építtette újjá 1738 és 1742 között. A gróf az 1737. évi balkáni háborúban pestisben megbetegedett, és ekkor édesanyja Eleonóra (született Strattmann grófnő) fogadalmat tett a gyűdi Segítő Szűznek, hogy fia gyógyulása esetén hozzájárul a templom újjáépítéséhez. A gyógyulás néhány nap múlva bekövetkezett, és a gróf beváltotta édesanyja ígését.

Bár Máriagyűd hosszú évszázadokon át messze földön híres volt, és az ottani csodás eseményekről, gyógyulásokról, imameghallgatásokról közel s távolban tudtak, csak Scitovszky János pécsi püspök (a későbbi esztergomi érsek és hercegprimás) nyilvánította kegyhellyé 1846-ban.

Az I. világháború utáni három éves szerb megszállást követően Zichy Gyula pécsi püspök 1921. szeptember 8-án hálaadó körmenetet vezetett Máriagyűdre, és fölajánlotta a kegyszobron ma is látható ezüst szívet. A kegytemplomot XII. Piusz pápa basilica minor rangra emelte. A templomot a XVIII. század elejétől 1948-ig a ferences atyák gondozták. A templom melletti kolostorban 1993. óta Assisi Szent Ferenc betegápoló nővérei laknak.

A máriagyűdi kegytemplomnak csaknem minden Mária ünnepe, de más egyházi ünnepeken is van búcsúnapja. Az utóbbi években egyre több cigány látogatja a templomot, különösen a pünkösdi búcsú alkalmából.

A templom alapításának 850 éves és a második kegyszobornak – az ősi, árpádkori kegyszobor utódának – 300 éves jubileuma alkalmából ez év júniusában a Magyar Katolikus Püspöki Kar tagjai ünnepi szentmisét mutatnak be a kegytemplomban. A jubileum ünnepélyességét növelte, hogy ebből az alkalomból elhozták Eszékről a 300 éve készült szobrot.

Máriagyűd története szimbóluma is lehetne a balsorstépte magyar múltnak, de fölszólításnak is vehetjük, hogy minden bajunkban, nemzetünk minden megpróbáltatásában, fenyegetettségében forduljunk bizalommal a Szűzanyához! Kérjük közbenjárását abban a tudatban, hogy életünkben és a történelemben vannak olyan helyzetek, amikor ember már nem segíthet, csupán Isten ereje. Zarándokoljunk el a máriagyűdi Szűzanyához, és könyörögjünk Hozzá, hogy tanítson meg minket elkötelezett keresztényként és keresztény magyarként élni a mai anyagi, elvilágiasodott, a valódi értékek iránt közömbös és elmagyartalanodott világban.

K. D.

Mária Kora

A Máriás Papi Mozgalom életéből

Hajag Csillaga – könyörögj érettünk!

A Máriás Papi Mozgalom egyik budapesti hívő csoportjával október első hétvégén imádságos lélekkel kerestük fel a Hajag Csillagát. A gyermek Jézust karján tartó, egyszerű, kisméretű Mária-szobor a Bakonyban található a Hajag-tetőn, Herendtől kb. 9 km távolságra. Az erdei faháznál már egy tábla mutatja az irányt: a meredek hegyoldalon leereszkedve nemsokára megtaláljuk a kis zarándokhelyet, mely 2002-ben, egy csodás gyógyulás alkalmával történt imameghallgatásnak állít élő emléket és tanítja a jövő nemzedékét az Istenbe vetett feltétlen bizalomra és a hálaadó lelkületre. Grotta-szerű, sziklafalba mélyedő üregben található az Istengyermetek karján tartó Szűzanya szobra. Előtte nagyon kis hely van, ahol éppen hogy pár ember elfér, de a zarándokhely létesítője gondoskodott arról, hogy még kevesen le is tudjanak ülni néhány alacsony fapadra. A zarándokhely igen kevesek számára ismert még. Az első szentmisét ezen a helyen 2008 júliusában koncelebráltam Kiss Áron atya vezetésével, aki azóta már a mennyei Liturgiában dicsőíti Istent és segíti küzdelmes zarándokutunkat az üdvösség felé vezető ösvényen. Őrá is emlékezve, érte is kérve az Úr kegyelmét, mutattuk be október első péntekjén majd másnap, első szombatán a szentmisét ezen a zarándokhelyen.

Tudjuk: ahhoz, hogy egy a zarándokhely kegyhellyé váljon, az Egyháznak gondos vizsgálatot kell folytatnia, hogy a hely szelleme megfelel-e a katolikus hit és erkölcs tartalmának, hányan és mióta látogatják, milyen lelkület alakult ki a zarándokhely látogatóiban, valóban imádságos lelkület uralkodik-e ott, vagy gyökeret vert már egy-egy téves vagy hamis gyakorlat is, melyet természetesen korrigálni kell, valóban a jóra, az imádságra, az Istenhez térésre lendíti-e az oda zarándoklókát a hely lelki atmoszférája, az esetleg már ott zajló kultuszszellemekkel (közös imádság, szentmise, gyóntatás stb.) együtt, esetleg voltak-e csodás imameghallgatások, melyek eredménye nemegyszer fizikailag is mérhető (pl. gyógyulás).

A Hajag Csillaga még nem igazán ismert zarándokhely. Igaz, nem is régi, és megközelítése is áldozathozatalt kíván. Annyi azonban bizonyos, hogy a kis Jézust karján tartó Mária szobor egyszerű, a népi vallásosságban is megjelenő ábrázolási formákhoz igazodó, Krisztus-központú kultuszról tesz tanúságot. S ha a népi vallásosságban gyökerező megnyilvánulások nem tartalmaznak ízléstelen, a Szentírás és a Tanítóhivatal tanításával ellenkező elemeket, akkor azok szépen egyesülhetnek a liturgia kegyelmi áramával is, tehát ott nyugodtan lehet szentmisét mondani. Krisztus-központú tiszteletre utal még, hogy a szobor fölött egy feszület is található.

Jóllehet, ez a zarándokhely – ahogy mondani szokás – nincs még kellőképpen „beimádkozva”, azért a hely kegyelmi atmoszférája érzeteti hatását. A fent említett szentmisén, melyet a velünk ott táborozó plébániai fiataloknak mutattunk be, a résztvevőket mélyen megérintette a hely békéje, és többen meggyőződtek a helyes Mária-tisztelet fontosságáról. Ezek pedig már a kegyelem első, kézzelfogható gyümölcseinek nevezhetők.

Magam is meggyőződtem – az imént említett alkalmon kívül – a zarándokhely különleges természetfölötti erejéről. Jóllehet, kérő imádságom, mellyel egymagam az elmúlt nyáron zarándokútra indultam a Hajag Csillagához, nem úgy lett teljesítve, ahogyan én reméltem, mégis határozottan megéreztem imádság közben, hogy mi lesz Isten akarata, s ő ott azonnal meg is adta hozzá azt a mélységes, mennyből származó békét, amellyel erőt nyertem ahhoz, hogy felkészüljek egy emberi mértékkel nézve tragikus eseményre, s – amennyire lehet – tudjam azt valamiképpen „Isten szemével” nézve, az ő akaratában megnyugodva, imádságos lelkiületben, hozzá hűségesnek maradvam megélni.

Reményeink szerint Isten kegyelmének kiadása még intenzívebb lesz ezen a helyen, ha még többen keresik fel a Hajag Csillagát, hogy édesanyjai közbenjárását kérve Isten kegyelmével teljenek el, s ez a megszentelődés indít majd másokat is ide zarándokútra.

Kovács Zoltán

A keresztség egyszerű dolog!

A Buenos Aires-i Főegyházmegyében minden papot arra kértek fel, hogy a keresztségben való részesülést tegye a lehető legegyszerűbbé, elkerülve így a farizeusi magatartást és minden olyan feltételt, ami csak növeli a keresztségétől való elfordulást. „Már az is az isteni kegyelem gyümölcse”, ha valaki a keresztséget maga vagy gyermekei számára kéri.

Interjú Jorge Mario Bergoglio bíborossal, Buenos Aires érsekével

Nem vagyunk urai az Úr ajándékainak.

Ha a Buenos Aires-i papok mindent megtesznek azért, hogy megkönnyítsék polgártársaiknak az első szentséghez való közeledését, biztosak lehetnek benne, hogy az érsek igazán mellettük áll. Jorge Mario Bergoglio bíboros szerint ez különösen fontos.

Buenos Airesben néhány plébános kezébe vette a kezdeményezést, hogy megkönnyítse és minden lehetséges módon ösztönözze a keresztség kiszolgáltatását. Mi motiválja őket ebben?

Bergoglio: A Dél-amerikai Püspöki Konferencia 2007-ben Aparecidában tartott ülése felhívta figyelmünket arra, hogy az evangélium hirdetésekor nekünk kell a néphez mennünk, s nem a püspökségen vagy a plébánián kell ülni és várni, hogy a nép jöjjön hozzánk. Az aparecidai dokumentum utolsó előtti megelőző paragrafusában, harminc évre visszatekintve, VI. Pál pápa *Evangelii nuntiandi* kezdetű apostoli buzdításához térünk vissza, mely az „apostoli buzgóságot” úgy fogalmazta meg, mint „azt az édes örömet, hogy továbbadhatjuk az evangéliumot” (EN 80), és hogy „a Jó Hírt... nem adhatja tovább más, csak akinek élete a Krisztusban gyökerező örömet sugározza” (uo.). Ez azonban nem annyira egyes kezdeményezések előre programozásában vagy a rendkívüli eseményekben fejeződik ki. Épp az *Evangelii nuntiandi* tárja elénk ismételten, hogy „ha az Isten Fia emberre lett, éppen azért nyilatkozta ki magát, hogy szava és élete által megnyissa az emberiség ’rendes útját’ is az üdvösségre” (uo.). *Rendes útját*, melyet a misszió tesz lehetővé. S ebben a keresztség példaértékű fontosságú. Hiszem, hogy a Buenos Aires-i plébánosokat ez a lelkiület mozgatja.

Úgy gondolja, hogy a keresztség felvételének megkönnyítése különleges helyzetekhez és adott helyi sajátosságokhoz van kötve, vagy ez egy olyan kritérium, mely mindenkire vonatkozik?

Bergoglio: A keresztségnek és a többi szentségnek a kiszolgáltatását segítő gondoskodás az egész Egyház feladata. Ha az Egyház Urát követi, bátran és irgalmas szívvel lép ki önmagából: nem marad magába zárkózva. Az Úr átformál mindenkit, aki hűséges hozzá, s így az illető maga emeli fel tekintetét az Úrra. Ez a misszió, ez a tanúságtétel.

A keresztségről szóló direktóriumban, melyet a Buenos Aires-i Főegyházmegye készített és terjeszt, választ kapunk mindazok kritikáira, akik azt mondják, hogy a szentségeket nem lehet „kiárusítani”, és hogy az elő-

készület és az arra vonatkozó számonkérés alapelveit szilárdan meg kell hagyni. Helyállóak-e ezek a kritikák?

Bergoglio: Semmiféle kiárúsról, semmiféle cseberelésről nincs szó. A plébánosok igazodnak azokhoz az útmutatásokhoz, melyeket a Buenos Aires-i régióban püspökeik hoznak, s melyek tiszteletben tartanak minden feltételt, mely az Egyházi Kódexben szerepel, az utolsó kánonban foglalt alapkritérium szerint: a legfőbb törvény a lelkek üdvössége (vö. CIC 1752 k.).

Őn szerint igazolást nyernek valamiféle módon azok az esetek, melyekben a gyermekek keresztségét megtagadják, mert a szülők nem élnek jogi szempontból rendezett házasságban?

Bergoglio: Nálunk ez azzal lenne egyenértékű, mintha bezárnánk a templom kapuját. A gyermek nem felelős a szülei házassági állapotáért. Aztán gyakran a gyermekek keresztsége a szülők számára is egy új kezdetet jelent. A keresztség kiszolgáltatása előtt általában tartunk egy körülbelül egy órányi felkészítést, aztán a liturgia keretében következik a misztagógikus katekézis. Ezt követően a papok és a világi munkatársaik meglátogatják a családokat, hogy folytassák velük a keresztség utáni oktatást. S gyakran az is megtörténik, hogy a szülők, akik nem kötöttek templomban házasságot, maguk kéri, hogy házasságkötés céljából oltár elé járulhassanak.

Némely esetben megtörténik, hogy a lelkipásztori tevékenységet végzők és segítők egyfajta „uralkodó” magatartást engednek meg magunknak, mintha az ő kezükben lenne a döntés, hogy engedjék-e a szentségek felvételét vagy sem.

Bergoglio: A szentségek az Úr gesztusai. Nem a papok vagy püspökök szolgáltatásai vagy terjeszkedési eszközei. Egy ilyen nagy országban, mint a miénk, sok kis település vagy falu található, melyet nehéz megközelíteni. Ezekbe a helységekbe a pap évente egyszer vagy kétszer jut el. De a népi vallásosság érzékeli, hogy a gyermekeket meg kell kereszteni mielőbb, így ezeken a helyeken mindig van egy-egy laikus testvér vagy nővér, akiket mindenki keresztlőként (*bautizador*) ismer. Ezek feladata, hogy a gyermekeket születésük után megkereszteljék, míg meg nem jön a pap. Amikor aztán a pap megérkezik, hozzá viszik a gyermekeket, hogy megkenje őket a szentelt olajjal, beteljesítve ezzel a szertartást. Amikor eszembe jut, mindig megdöbben azoknak a japán keresztyén közösségeknek a története, amelyek több mint kétszáz éven át pap nélkül maradtak. Amikor a misszionáriusok visszatértek, valamennyiüket megkeresztelve találtak, mindannyian egyháziilag érvényesen kötöttek házasságot, s az összes

elhunytat keresztyén módon temették el. Azok a hívek csak a keresztséget kapták meg, de a keresztségük folytán apostoli küldetésüket is megélték.

Némelyek szerint megfelelő tudatosság és előkészület nélkül a szentség kiszolgáltatásának szertartása könnyen „mágikussá” vagy gépiessé válhat. Ön mit gondol erről?

Bergoglio: Senki sem gondolja, hogy nélkülözni kell a katekézist, hogy nem kell a gyermeket bérmálásra és elsőáldozásra felkészíteni. De mindig úgy kell az emberekre tekintenünk, ahogyan vannak, s meglátni, mi az, ami számukra a legszükségesebb. A szentségek az emberek életét szolgálják, úgy, amint vannak. Ezek a személyek, jóllehet nem folytatnak sok eszmefuttatást, mégis a hitérzékük (*sensus fidei*) segítségével képesek megragadni a szentségek valóságát, nemegyszer még világosabban is, mint ahogyan azt a szakemberek teszik.

Lelkipásztori tapasztalataiból merítve, megosztana-e velünk valamilyen történetet, mely a sensus fidei jelentőségét mutatja?

Bergoglio: Éppen néhány nappal ezelőtt keresztem meg egy egyedülálló asszony hét gyermekét. Szegény özvegyről van szó, aki házvezetőnő, s két különböző férfitől voltak a gyermekei. Tavaly találkoztam vele először, Szent Kajetán ünnepén. Így fordult hozzám: atya, én halálos bűnben vagyok, hét gyermekem van és sohasem keresztem meg egyiket sem. Azért történt ez, mert nem volt arra pénze, hogy a keresztszülők messziről odautazzanak, s hogy az ünnepséget megfizesse. Mindig keményen kellett dolgoznia... Javasoltam neki, hogy találkozzunk, s beszéljük meg a dolgot. Telefonon értekeztünk, majd eljött hozzám, s elmondta, hogy nem sikerült soha megtalálnia az összes keresztszülőt és egybegyűjtenie őket... Végül ezt mondtam neki: végezzük el az egészet csak két keresztszülővel, akik a többieket is képviselik. Mindannyian eljöttek hozzám és egy rövid oktatás után megkereszteltem a gyermekeket az érsekség kápolnájában.

Forrás: „Il battesimo è una cosa semplice” in 30 giorni nella Chiesa e nel mondo, XXVII (2009) 8, 20-23.

Fordította: Kovács Zoltán

A r ó z s a f ü z é r

Ha Isten rendelkezésére bocsátjuk magunkat, Ő vezet minket

Ezekben a napokban ugye sokat beszéltem nektek? Ha a szavak a szívben sok helyet foglalnak el, nem hagynak helyet a lelki kreativitásnak, ezért mondom nektek: sokat beszéltem!

Csak azt akarom, hogy haladhassatok, folytathassátok, mivel Isten minden szava, a Szűzanya minden szava növeli a kegyelmeket. Ne okozzon nektek gondot, hogyan alakítsatok egy csoportot, hogyan imádkozzatok, hanem leginkább lássatok hozzá és imádkozzatok, folytassatok párbeszédet Istennel, Jézussal.

Többnyire azt mondják, hogy a rózsafüzér nem elmélkedő imádság, nem kontemplatív imádság. Nagyon racionális, nem sikerül eljutni oda, hogy szívvel imádkozzunk; de éppen ezekben a napokban kerültem kapcsolatba olyan emberekkel, akik mély elmélkedéssel foglalkoznak, amelyhez csend kell és valóban a szavakkal volt problémájuk, teljes csendre volt szükségük, imádságok nélkül, hogy magával a csenddel imádkozzanak.

Ezalatt a két-három nap alatt, amíg Medjugorjében voltak, sokat elmélkedtek és valóban szükségét érezték annak, hogy a rózsafüzért imádkozzák, szükségük volt arra, hogy ezer üdvözlégyet mondjanak, folyamatosan invokálják az „Üdvöz légy Máriát”.

Ebben az imádságban nem érezték akadályát annak, hogy a mélységbe hatoljanak, sőt imádkozás közben egyre jobban megnyíltak. Látjátok tehát, hogy ez nem a formától függ, ez szívüinktől, nyitottságunktól függ. Az imádság mélyén mindig az a vágy áll, hogy elérjük Istent, megtaláljuk Istent, éljünk úgy, ahogyan Isten akarja. Ha tehát Isten rendelkezésére bocsátjuk magunkat, Isten az, aki minket különféle utakon vezet.

Lelki síkon se aggódjunk, ez az elv az anyagi és a lelki síkra egyaránt érvényes. Ha mi a lelki síkon megmaradunk aggódó embereknek, akkor gátolva vagyunk az előrelépésben.

A napokban egy misztikus személlyel találkoztam, akinek természetfeletti látomásai vannak, és aki azt mondta nekem: „Jézus azért szomorú, mert mi félelmet hordunk magunkban. Ő igazságos, de irgalmas. Inkább újra meghalna, mint hogy egy lelket is elveszítsen.”

Látjátok, hogy el kell magunkból távolítanunk minden aggodalmasságot. Szívünkben állandó éneknek kell hangzani Isten irgalmasságához, hogy valóban Isten irgalmassága énekeljen bennünk.

Es megtaláljuk ott az alázatosságot és mindent, ha Isten irgalmassága ki-
virágozik bennünk.

Lássátok, azt óhajtom, hogy ti egyre inkább Isten irgalmasságának dicséretévé, örömévé váljatok! Így elvihetitek majd az üzeneteket az egész világnak.

(P. Tomislav Vlasics – 1985. okt. 18.)

„Üdvözlégy Mária, malasztal teljes”

Édes anyanyelvünk pompázatos gazdagságának, és a tiszta magyar katolikus hitünk finom érzékenységének a jele, hogy a magyar kereszténység hagyományosan eredeti kifejezéssel illeti a mi Urunk Jézus Krisztus túlszorduló ajándékát, amely a Szentlélek alászállása által a Boldogságos Szűz Máriát egészen és teljesen betöltötte, lefoglalta és megszentelte. Az Angyali üdvözlés szavait emberemlékezetet meghaladó idő óta *malaszt* szóval imádkozza a magyarság. Ugyanezen kifejezéssel élhetünk tovább minden olyan esetben, amikor különleges, csak Istentől származó, természetfölötti ajándékokra utalunk az imádságban, vagy a hitről való beszédben.

A *malaszt* szó már a legrégebb összefüggő magyar szövegben, a XII. században keletkezett Halotti Beszédben előfordul, rögtön a második mondatban: „*Mennyi malasztban teremté eleve [az Úr] mi ősiünket, Ádámot, és adta vala neki paradicsomot házzá*”. E kifejezés az ó-egyházi szláv *milost* szó átültetésével került magyar anyanyelvünkbe.

A Halotti Beszéd egy Árpád-kori latin sacramentariumnak, a tudományos világban később Pray György jezsuitáról elnevezett kódexnek a 154. levelén olvasható. Figyelemre méltó, hogy közvetlenül a Halotti Beszéd után olvasható egy hasonló tartalmú, kicsit részletesebb latin prédikáció. Ez a gyászos elmélkedés szoros hasonlóságot mutat a magyar Halotti Beszéddel, s a kutatók szerint biztosra vehető, hogy a latin írás a magyar prédikáció mintájára szolgált. A magyar beszéd feltehetőleg bencés készítője szerkesztés alá vonta a latin forrásmunkát: alapjában véve leegyszerűsítette a szöveget, ugyanakkor a stílus elemeket ügyesen ültette át az ismétléstől a felkiáltásig és a figura etymologica-ig („halálnak halálával halsz”).

A magyar szöveg a latin *gratia* szót fordítja *miloszttal*. Ugyanakkor háromszor szerepel a Halotti Beszédben a *malasztal* rokonértelmű *kegyelem* szó is. „*Imádjuk Urunk Isten kegyelmét e lélekért, hogy irgalmazzon öneki, és kegyelmezzen, és bocsássa mind[en] ő bűnét!*” Itt a latin beszéd alapján magyar változatot készítő szerzetes a latin *misericordia*-t fordítja *kegyelem* szóval, melyet végül harmadszor is szerepeltet a Halotti Beszédnek a lezáró könyörgésében: „*Szerelmes barátim! Imádjunk e szegény ember lelkéért, (...) hogy Úr őt kegyelmével Ábrahám, Izsák, Jákob kebelében helyezze...*” A latin szövegben ezen a helyen a *pietas* szót találjuk.

A mondottakból kiderül, hogy édes anyanyelvünk a latinhoz hasonlóan képes árnyalataiban is kifejezésre juttatni a Szentlélek által közölt, természetfölötti ajándék gazdagságát. A régi katekizmus megszentelő és segítő malasztot különböztet meg. A megszentelő malaszt Istennek az a természetfölötti lelki ajándéka, mely bűneinket eltörli, lelkünket megszenteli, és így képesekké tesz bennünket a mennyország elnyerésére. A segítő malaszt Istennek az a természetfölötti lelki ajándéka, mely az embert a jó cselekedetre indítja és segíti: megerősít minket lelkünkben, hogy az üdvösségre szükséges jót megismerhessük és megtehessük, a bűnt pedig elkerülhessük. Tisztán fogalmaz még az 1893-97 között megjelent Pallas Nagylexikon is, amely szerint a malaszt „*isteni kegyelem, Istentől adott ajándék, amelynek adományozási oka csupán az isteni jószág*”. Az ilyen értelmezés felel meg leginkább a latin *gratia*-nak, valamint a legszebb magyar megfelelőjének, a malaszt szónak. Ezzel együtt a kegyelem inkább a *misericordia* és *pietas* jelentését adja vissza, és Isten irgalmasságát, megbocsátását, kegyességét hangsúlyozza. A leglényegesebb különbség, hogy a kegyelem kifejezés a büntetés alól való fölmentésre irányítja a figyelmünket, s nem emeli ki az isteni jótétemény kizárólagosan Istentől származó voltát, hiszen a maga módján az ember is tud irgalmazni, megbocsátani, tud valóban kegyelmes úrként és asszonyként viselkedni, míg a malaszt kizárólag Istennek tulajdonítható ajándékot jelöl, s így az isteni ajándékozó szeretetének túlaradó bőségét állítja elélnk.

A Halotti Beszéd, nyelv-édesanyánk ősi szövegtanúja mindennek alapján egyértelműen bizonyítja, hogy a malaszt és a kegyelem közötti különbség kezdetektől fogva különböző teológiai jelentésárnyalatok kifejezésére szolgál. A malaszt szó csak az Istentől kapható, különleges ajándékra vonatkozik, a kegyelem szó pedig sokkal általánosabb értelmű, melyet az ember is adhat. A két kifejezés alapján véve tehát bár kétségtelenül rokonértelmű, mégsem azonos egymással. A teológiai és a nyelvi igényes-

ség ezért egyaránt megkívánja, hogy Örömünk Okának megszólításában mi is illő különbséget tegyünk, és törekedjünk az árnyalt szóhasználatra.

Isten szent malasztja a Boldogságos Szűz Máriát teljesen eltöltötte, hogy az isteni életben való tökéletes részesedés által egészen beléphessen a Szentháromság benső életébe. Gábrriel arkangyal ezért köszöntötte Máriát e kitüntető szavakkal: „Üdvözlégy, malasztal teljes, az Úr van Teveled!” – „*Ave, gratia plena, Dominus tecum*” (Lk 1,28.) Szűz Máriának nem csupán tulajdonsága, hanem létét betöltő, egész valóját meghatározó állapota, hogy Ő a malasztal teljes. Ez tette Őt képessé arra, hogy meghívásának üzenetére hitének szabad beleegyezését tudja adni, és az Üdvözítő Anyja lehessen. Ezt a kiválasztottságot fogalmazza meg a Szeplőtelen Fogantatás dogmája, melyet IX. Pius által 1854-ben hirdetett ki: „*A Boldogságos Szűz Máriát fogantatásának első pillanatában a mindenható Isten egyedülálló malasztja és kiváltsága Jézus Krisztusnak, az emberi nem Megváltójának érdemeire való tekintettel az eredeti bűnnek minden szeplőjétől érintetlenül megóvta.*” Istennek Szent Anyjában tehát az egészen egyedülálló szentség pompázatos ragyogását szemlélhetjük, mellyel fogantatásának első pillanatától kezdve tündökölt, mert Fiának érdemeire való tekintettel mindenél fenségesebb módon lett megváltva. Az Atya a Hajnali Szép Csillagot minden teremtett személynél jobban megáldotta, eltöltve áldásának bőségével Krisztusban (vö. Ef 1,3), s kiválasztotta Őt „a világ teremtése előtt”, hogy egészen szent és szeplőtelen legyen (vö. Ef 1,4). A Szeplőtelen Szívű Szűz eképpen lett méltó Anyja és Társa az emberi természetet magára öltő Úr Jézus Krisztusnak, a mi Megváltó Istenünknek. A magyar nyelv finom kifejező, megkülönböztető képességének birtokában, a rokon jelentésű kegyelem és a malaszt szavak közül ezért méltó és igazságos tudatosan a malaszt kifejezést választanunk legalább akkor, amikor közvetlenül a Szűzek Szent Szüzének állapotára vonatkoztatunk.

Nem én kiáltok először a malaszt szó megőrzésének fontosságáért, de remélem, hamarosan mások is követni fognak ebben. Imádságunk szépségét és gazdagságát nem csupán a mi édes anyanyelvünk védelmében kell megőriznünk, hanem mert mindenk előtt a Boldogságos Szent Szűz iránt kiemelt tiszteletünk és szeretetünk teszi ezt szívügyünké. Nem maradhatunk némák a szomorú tény láttán, hogy a teológiai szóhasználat és a hitélet háza táján történő, kifejezett egységesítő intézkedések is hozzájárulnak a malaszt szó alkonyához. A teológiai fakultásokon és a hitoktatásban sajnos már régen elhagyták e kifejezés használatát, de az Angyali üdvöz-

let szavaiban, különösen annak énekelt változatában (ÉE 351) még szépen megőrződött ez a Szűzanyánkat megkülönböztető kifejezés.

Igyekezünk megtartani ezt, a magyar katolikus hitünket és imaéletünket gazdagító, meggyőződésem szerint az Úrnak és a Szűzanyának is kedves értéket. Aligha tűnhet elfogadhatónak a nyelv természetes változására (szegényedésére) hivatkozó modernista érvelés, ha meggondoljuk, hogy a szó elhagyását bizottsági döntések és előírások szorgalmazzák. Továbbá ha a teológiai irodalom nyelve manapság el is tompult annyira, hogy nem tart igényt a magyar nyelv lágy kifejezőképességére, a *gratia* finom megkülönböztetése az imádság szövegében talán megmaradhatott volna. Sőt, akár ha egyedül csak az *Ave Maria* magyar fordításában őriznénk is meg e kifejezést, az még akár jobban aláhúzná Szűz Mária áldottságának egészen csodálatos voltát. A korunk mindennapi változásaira talán leggyorsabban reagáló, az egész földkereken beszélt angol nyelv alapimádságai is több archaikus elemet őriznek, amit nagyon helyesen senki sem akar megváltoztatni.

Természetesen a rokonértelmű kegyelem szó használatával is lehet szépen imádkozni: ha közösségben vagyunk, ennyiben alkalmazkodhatunk az új helyzethez, és ezt, ha csak ezen múlik a közös imádság, meg is kell tennünk, még ha a lemondás fájdalommal is jár. Nehézségeinket ilyen esetekben mindig helyezzük Mária kezébe, és általa ajánljuk fel Urunknak és Istenünknek, a mi katolikus Anyaszentegyházunkért. Azonban a magánimádságainkban, valamint az imádság szavainak megválasztása iránt érzékeny közösségekben továbbra is köszöntsük buzgó szeretettel a Boldogságos Szűz Máriát a tőlünk telhető legszebb szavakkal, és föltétlenül tanítsuk meg gyermekeinknek is: „*Üdvözlégy Mária, malasztal teljes, az Úr van Teveled!*”

Fülep Dániel, papnövendék